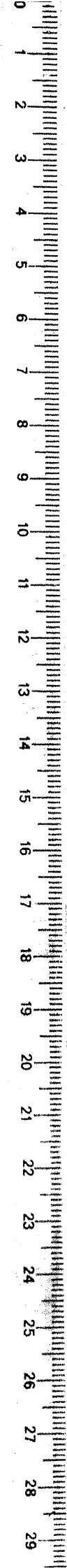

1
0
244

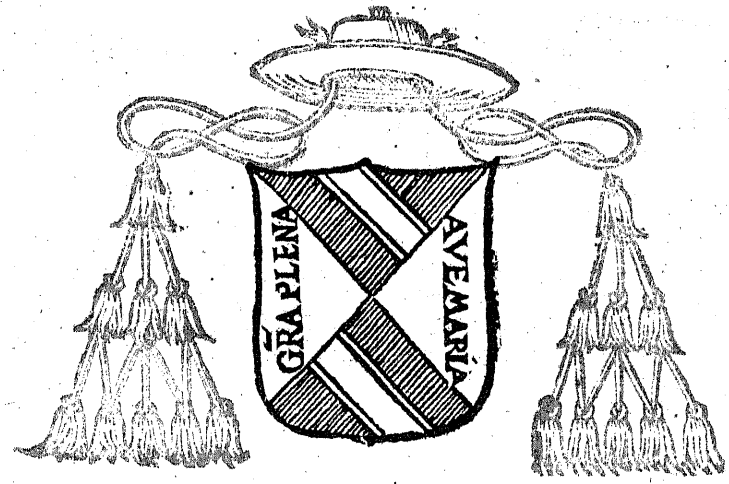
S. 105

5
2-73

2 400 40 MADE IN SPAIN

72

CONSTITVTIONES

Collegij sancte Crucis oppidi Vallis oletani quod contruxit, et a solo erexit Petrus de Aldendoça, magnus quondam Hispaniarum Cardinalis, Archiepiscopus Toletanus, Episcopus Seguntinus, et Abbas Collegiate Ecclesie eiusdem oppidi Vallis oleti.

Petrus de Mendocça miseratione
 diuina tituli sancte Crucis in Hierusalē sacro
 sancte Romane ecclesie presbiter Cardinalis
 Hispanie, ac Toletane ecclesie Archiepiscopus, Hispaniarum Primas, et regnorum Castelle, maior Cancellarius, Episcopus Seguntinus, Abbas collegialis ecclesie oppidi Valle olit. Vniuersis Collegialibus collegij sancte Crucis Vallis Toletan. Salutem. Cum luce clarius cōpertum habeamus, nihil in rebus humanis diuturnum esse, aut diutius conseruari posse, his profecto, quibus ratio diuina preest, que proculdubio sempiterna fore iudicamus, libenter studemus: id tantum eternum, et immortale futurum censentes, quod a diuina gratia sit profectum. ob idq; prompto animo, cogitationes, et actiones n̄as omnes in Deū optimū, maximū, qui in ceptis n̄is aspiet referimus, cupiētes igitur terrena foelice comertio in celestia comutare, et pro huius vite breuitate monumentū aēre perbennius, quod nulla possit vetustate deleri, nobis in eterna collocare gloria. sepe numero nobiscū versati sumus, quid tanto benefactori pro beneficijs, et honoribus, quibus ab eo in hoc seculo honorati sumus inter alia pre cipiū oblaturi essemus. Cū que per multa egregia occurrent, deq; principatu inter se certarent, literarum sciētiam, et studium bonarū artū, quo pre clarus est nihil, ceteris ante posuimus. nihil enim eque memorabile, aut Deo gratū similiq; fore existimamus, q̄ ipsi sapientie, qui Deus est, proprius accedere, et in eo ipso homines hominibus prestare, in quo homines ceteris hominibus prestamus. id circo ad laudē et gloriā omnipotentis Dei, et beatissime virginis eius matris, et cōmunem omnium vtilitatē, et eorum precipue, qui licet ingenio predicti, et bonarū artū studiosi sint, ob inopiam tamen, et tennes facultates literis incubere nequeūt, q̄ haud facile emergunt, quorū virtutibus obstat res angusta domi. istud nostrū collegiū, hoc est, asilū pauperū schollarū in ipso nobili oppido Vallis Toletano prope dictā nostrā

ecclesiam maiorē ex solo erexit, et edificauimus. et sub
 inuocatione sancte Crucis, qui titulus nostri Cardinala-
 tus existit, decorauimus. quod cum tam pene absolutū col-
 legialibusq; et alijs ministris habitatū cernamus, nō mi-
 nus illud ad perpetuā eius cōseruationē diuinis, et huma-
 nis legibus, et statutis munitū putauimus, q̄ redditibus
 edificijs, libris, et alijs ornamentis, et bonis ad uitam
 et sustentationē collegialium ibi degentium munituerimus.
 Itaq; posteritati prospicientes ne ipsum collegiū diuturni-
 tate tēporis corruat ita enim natura comparatum, ut ni-
 hil unquam eodem statu permansurum sit, sed ilico regres-
 surum, quod nō progrediatur, habita a sede Ap̄postoli-
 ca speciali facultate, qua precipue muniti sumus constitu-
 tiones inferius scriptas in ipso nostro collegio per vos om-
 nes presentes, et futuros ibidem pro tempore comoran-
 tes perpetuo teneri, et inuolabiliter obseruari decerni-
 mus, et ordinamus. Suscipiat ergo **U**niversitas
 uestra amatissimi col-
 legiales has
 nostras cōstitutiones etiq; in collegio ad rationē uite me-
 lioris cōponendā utatur. quod si uti cupimus, et speramus,
 sponte amplectimini, facile fiet, ut et nos apud immorta-
 lem **D**ominum voti nostri honestissimi compotes efficiamur,
 et vos restiq; posteri apud **D**eum, et homines non
 mediocrem fructum laborum uestrorum consequamini.

De numero collegialium. Consti- tutio prima.

Tatuimus, Et ordinamus, quod in di-
 cto nostro collegio habitent
 septem et viginti studentes, quorum sex dent
 operā sacre Theologie, tredecim, iure Cano-
 nico, quorū vnus sit stationarius, qui curam
 bibliothecę habeat. Alijs vero officijs omnino sit immu-
 nis, nec Rector, nec consiliarius eligi possit, tres iuri Ciuili,
 duo autē medicine. Reliqui vero tres sint presbyteri, et

cape

capellani dicti collegij, qui Theologi, aut Canonice sint;
 siue vnus Theologus, et duo Canonice, siue vnus Ca-
 nonista, et duo Theologi. Quorū alter prout forte euenerit,
 missam in capella collegij cotidie celebret, et rerum sacra-
 rum curam gerat. Qui quidem Capellani in omnibus ve-
 ri collegiales existant; propter reuerentiā tamen, et occupa-
 tionē diuini cultus, cui assidue operā daturi sunt, officijs col-
 legij se non intromittant. conclusiones tamen, ut in oris est
 sustentare possint, si uelint. sin autem non compellantur, ele-
 ctionibus uero tam collegialium, q̄ familiarium cum ceteris
 interueniant. uerū quia ubi non est capud, nullus ordo, nec
 sine gubernatore societas consistere potest. **E**olumus et sta-
 tuimus ex dictorum septem et uiginti numero, vnus Rector
 et capud omnium existat, et tres consiliarij eligantur, quorū
 consilio, industria, et diligentia Rector in administratione
 collegij utatur.

Ex qua natione futuri sunt colle- giales. Secunda.

Item **O**rdinamus, et statuimus, quod futuri studentes
 in dicto nostro collegio originem trahant ex regnis
 Castelle, et Legionis, et sint probate uite, scientieq; idonei
 reperiantur. **E**olumus quod de quolibet aliorum regnorū
 siue nationum exterarum admitti possit vnus modo ido-
 neus repertus sit, et ad instar eorum, qui ex dictis regno Ca-
 stelle, et Legionis eligendi fuerint, quod si contentio inde or-
 ta fuerit, maior pars eligentū ualeat, ita quod maior pars
 intelligatur habito respectu ad numerum eligentium, et nō
 ad totum collegium. Si autem paria fuerint suffragia na-
 turalis horum regnorū preferatur.

Qui recipiendi sunt in collegio. iij.

Item **E**um nostre intentionis fuerit paupertati schola-
 rium consulere. **E**olumus, et ordinamus, quod

A u i i i

Constitutiones.

futuri scholare in dicto collegio tanta paupertate afficiantur, quod de patrimonio, aut de ecclesiastico beneficio, aut simul de utroque summam viginti et quinque florenorum auri de Aragonia monete currentis annuatim in redditibus non excedant. preterquam si ex cathedra studij, vel alia lectura aliquid ultra summam predictam perciperent. et si scholares, vel eorum parentes tantis opibus abundent, ut verisimiliter considerari possit, ipsum ex eius, vel parentum redditibus sufficienter in studio sustentari posse, ipsum nostrum collegium tali scholari non pateat. super quo iuramento, et conscientie omnium collegialium de premissis informationem habentium stare debere censemus.

Iuramentum collegialis si habet redditus. iiii.

Item Statuimus, quod quando aliquis collegialis electus sit, antequam admittatur, iuramentum prestet se non habere in redditibus ex beneficio, seu patrimonio, vel simul ex utroque predictam summam viginti et quinque florenorum. et si tempore, quo in dicto nostro collegio futurus, est ultra dictam summam sibi accessio fieret, iuxta rectori, consiliariis, et omnibus collegialibus infra triduum, postquam ad eius notitiam peruenierit, manifestabit. quod si ultra dictam summam repertus fuerit habere, ipso iure teneatur ad restitutionem collegio faciendam.

Quod ex Valle oletano nullus collegialis sit. v.

Item Ad evitanda scandala, et incomoda, que inde oriri possent. Volumus, et ordinamus, quod nullus ex oppido Vallis oletano ortus ex quatuor leugis in circuito collegialis dicti nostri collegij existat.

De etate collegialis, & familiaris. vi.

Item

Constitutiones. Fo. 4

Item Quia rebus serijs maturitas etatis est requirenda, statuimus, et ordinamus, quod scholaris non agens vigesimum primum annum completum, in collegiale dicti nostri collegij non recipiatur. familiaris vero decimum septimum compleat annum, antequam in collegio valeat admitti.

Quot ex ciuitate vel diocesi sint collegiales vii.

Item Statuimus, et ordinamus quod ex ciuitate vna, et loco vnus: ex vna autem diocesi duo tantum, excepta diocesi Toletana, ex qua volumus, ut tres collegiales simul in dicto nostro collegio recipiantur. attento quod locus, in quo aliquis ortus fuerit, a loco originis alterius, quatuor leugis saltem distet.

Quod collegiales intra quatuordecim non sint coniuncti. viii.

Item Mandamus, et expresse prohibemus, quod consanguinei, aut aliqua affinitate coniuncti intra quatuordecim in collegiales simul admitti non possint.

Qui semel fuit collegialis de nouo non admittatur. ix.

Item Recernimus, et expresse prohibemus, quod quis semel collegialis exiterit de nouo ad collegium non admittatur.

De coniugatis. x.

Item Quod nullus coniugatus, vel desponsatus per verba de presenti in dicto collegio esse possit. et si aliquis

Alit centu

conjugatus, vel desponsatus per verba de presenti fuerit receptus, sit priuatus ipso iure prebenda collegij, et si fuerit occultum nihilominus teneantur ad restitutionem expensarum illius temporis.

**Quibus artibus predictos de
cet esse collegiales, et de forma
opponendi. xi.**

Item **U**olumus, et statuimus, quod admittendi in collegio si Theologie operam dare uoluerint. Bachelarij sint in ipsa Theologia, vel saltem in artibus, et per triennium ante bachelariatum in artibus, vel post Theologie vaccauerint. Qui uero iuri Canonico, vel Ciuili, in altero ipsorum iurium Bachalarius existat, vel saltē per quadriennium in ea facultate studuerit. Qui uero medicine, Bachalarius in medicina, vel saltē Bachalarius in artibus, et per triennium ante, vel post bachelariatum in facultate medicine operam dederit, nisi alicuius in dictis facultatibus sufficiētia, et idoneitas per suffragia omnium collegialium nemine discrepante nota fuerit. Theologus uero librum Sententiarum. Canonista Secretales. Legista Codicem. Medicus uero Auicenam, seu artem Hippocratis saltem habere teneatur. Quodq; admittendus intra tempus uacationis opponere Rectori se presentare debeat, et de inde omnibus collegialibus simul, vel separatim oppositionē suam notificare.

De uacatura prebenda. xij.

Item **Q**uod a tempore uacationis alicuius prebende Rector intra quinque dies denunciēt prebendam uacare, et ad Salmaticam mittat nuntium, qui in scholis maioribus edictum prebendam uacantem declarans in ipsis Ianuis affigat. et a tempore denūtiationis infra uiginti dies uolentes ad talem prebendam se opponant. et infra alios decem fiat electio precedentibus saltem duobus tra-

ctati

ctatibus super moribus, et alijs requirēdis in nostris constitutionibus. ita quod uacatio ultra mensem non extendatur. preterquam si uisum fuerit omnibus collegialibus, vel saltem duabus partibus eorum ternario numero diuidēdis. super quod conscientias eorum oneramus. et si Rector fuerit negligens quilibet consiliario, et illis negligentibus quilibet collegialium hoc suscessue facere teneatur.

**Quod nullus collegialium uo-
tum suum alicui committere possit. xij.**

Insuper **S**tatuimus, ne quispiam collegialium si tempore electionis absens fuerit, possit uotum suum alteri committere, nisi tempore oppositionis iam elapso.

**Quod nullus fauore alicuius
aditum habere possit in collegio. xij.**

Item **S**tatuimus, ordinamus, quod nullus scolaris gratia, vel precibus, aut cuiuspiam intercessione, vel fauore, tam collegialium, quam aliorum exterorum in ipso collegio admittatur, sed habita tantum ratione ad Deum qui non est acceptor personarum. Quod si aliquis precibus gratia, aut fauore in collegium aditum habere contenderit ipso facto illa uice duntaxat sit inhabilis ad dictum collegium consequendum. idem etiam in admittendis familiaribus dicti collegij obseruari uolumus, et censemus. Hoc insuper prohibentes, quod nullus collegialium possit aliquem admittēdorum certiozem efficere, quod illi ad suum introitum in collegium uotum prestabit, aut denegabit. Quod si secus fecerit arbitrio Rectoris puniatur.

**De forma electionis collegia-
lium, et iuramentum super
ea prestando. xv.**

Item

De forma electionis collegialium,
et iuramento super ea prestando. xv.

Item Volumus et statuimus, quod in primis audita missa Spiritus sancti omnes collegiales simul iuramentum prestant, se neminem, nisi bonis moribus, et virtute predictum doctrineque aptum, nullo alio habito respectu, vel affectu admissurus, quo sit prestito, omnes collegiales suffragia sua secrete in scriptis tradant, quibus collectis, si contingerit vota intelligentium ad duos, vel plures exenti ille, cui maior pars suffragata fuerit, sit collegialis. si paria fuerint suffragia, collegialis euadat, cui Rector, et consiliarius, vel Rector cum altero consiliariorum adhaerit. Si tamen tres consilii adhaerint, ille, cui sua vota suffragauerint, collegialis euadat. Ceterum, quia ex mutuo collegialium colloquio non nulla incommoda oriuntur electionibus, propter quod huiusmodi electiones indebite preter ius, et equum celebrantur. Nos volentes huiusmodi dispendio remedio obviare presentis constitutionis tenore. Statuimus, et ordinamus, quod nullus collegialium in electionibus tractandis, vel faciendis quempiam alium precibus, subornationibus, vel alio quouis questito colore ad prestandum suffragium, seu votum alicui opponenti inducat. nec super huiusmodi suffragio prestito, vel prestando, collegiali, vel oppositori, aut cui cumque alteri persone votum suum aperiet, siue referet. Quod si quisquam huic nostre constitutioni contrauerit, sententiam excommunicationis incurrat, et ipso facto tota portione collegii cum vestibus, et distributionibus per unum annum priuatus existat. ita quod deinceps quicquid ex ipso collegio, vel prebenda perceperit, restitutioni subiaceat, et in super volumus hanc nostram constitutionem ligare, et locum habere in foro conscientie. et hanc nostram constitutionem ad electionem Rectoris in dicto collegio faciendam extendi volumus, et mandamus.

Quomodo, & que iuraturus sit
collegiales. xvi.

Item

Item Mandamus et ordinamus, quod collegialis in collegio admissus iuramentum prestat omnibus presentibus, quod suo Rectori in omnibus licitis, et honestis parebit, honorem, comoda, libertatem, et prebeminentias collegii tempore, quo in eo permanserit, et quo ad vita ei comes fuerit, pro viribus procurabit, ac defendet. et si quid sibi iniunctum fuerit, aut demandatum, minime recusabit. sed siue Rector, siue consiliarius, siue procurator electus fuerit, aut orator siue nuntius ad Romanam, siue Regias curias, aut quouis alio destinatus fuerit, quantum in eo fuerit executurum. constitutiones nostras, prout in eis continentur. obseruaturum nec alias iis nostris contrarias, vel derogatorias, aut harum intentioni alienas procuraturum, nec absolutionem, siue relaxationem huiusmodi iuramenti petiturum, procuraturum, aut acceptaturum. quod quidem iuramentum in forma, ut premissum est, prestatum in communi pro hoc collo cum subscriptione trium collegialium inscribatur, et in arca collegii ad perpetuam rei memoriam reponatur.

Tempus quo collegiales in collegio commoraturi sunt. xvij

Item Volumus et ordinamus, quod collegiales predicti in dicto nostro collegio octo annos continuos ab initio sui ingressus computandos morentur. in quibus connumeretur tempus, quo absentes fuerint ab ipso collegio. verum si quispiam collegialium pro negotiis collegii expediendis quocumque extra oppidum Vallis oletanum missus fuerit, totum id tempus, quo abfuerit, non computetur in predictis octo annis. et ne in hoc fraudes, et dolus interuenire possit, volumus quod tempus absentie, et locus, quo scholaris pro negotiis collegii abfuerit, et causa quare id factum est nomine proprio Rectoris pro tempore existentis subscribatur. Aliter vero huiusmodi absentia, pro non absentia habeatur. Quo quidem tempore finito collegiales in nomine Romani a collegio expediti censentur. Quorum loco alii, ut premittitur, sufficiantur,

per-

Constitutiones.

permissimus tamen quod si capellani collegiales ita probate vite, et integritate reperti fuerint, quod maxime utilitati, et decori collegij futuri sunt. Liceat Rectori, et collegialibus, vel maiori parte eorum cum ipsis capellanis, vel eorum altero dispensare, ut ultra tempus predictorum octo annorum tandem, quando eis videbitur in collegio possint morari. pro vtroque, quod tempus aliorum octo annorum non excedat.

Quod si quis ultimo anno exitus electus fuerit in Rectorem, vel consiliarium officium exercent. xvij.

Item Volumus, et mandamus, quod si contingerit collegialem anno ultimo sui exitus a collegio in Rectorem, siue consiliarium eligi, in ipso collegio permaneat usque ad finem anni, quo electus fuerit. etiam si parum temporis ad finem sui temporis relictum esset. et ipso anno sui officij finito, et ratione eius redita a collegio absolutus existat.

De forma electionis Rectoris, et consiliarium. xij.

Item Volumus, et mandamus, quod in electione Rectoris, et consiliarium ipsius collegij tale temperamentum adhibeatur. Rector, et consiliarij, et ceteri collegiales in capella congregati audita prius Missa Spiritus sancti ad electionem procedentes ad sacra Dei Evangelia prestabunt iuramentum, quod omni gratia, odio, vel favore, aut malevolentia, pretermittis, quatuor, quos, sufficientiores, et utiliores regimini, et gubernationi collegij cognoverint, eliget. quorum nomina ab omnibus collegialibus, vel maiori parte publice electa in scriptis accipiantur. Inter quos quatuor sorte dirimatur, Quis eorum futurus sit Rector. Quorum vno in Rectorem electo. Reliqui tres consiliarij dicti Collegij, asque alia discussione remaneant.

Volumus

Constitutiones.

Fo. 7

Volumus tamen, quod duo nobilissimi in collegio intrantes, scilicet portionarius, et sanitor cum reliquis non sortiantur ad huiusmodi officia obtinenda.

De tempore electionis Rectoris, et consiliarium. xij.

Item Volumus, et statuimus, quod electio Rectoris, et consiliarium fiat in die sancti Michaelis mensis Septembris, ita quod omnes collegiales eo die sint presentes. alias qui tunc absens fuerit, veste, et insignijs collegij eo anno careat. nisi de mandato collegij absens fuerit, vel gravi infirmitate detentus, vel captura sine sua culpa.

Quod vnus eligatur preceptor novorum collegialium, qui constitutiones observari, et legi faciat. xij.

Item Cum nemo assumi debeat in magistrum, qui formam discipuli non assumpsit. Volumus et mandamus, quod inter collegiales vnus eligatur, quem ad id sufficientiore cognoverint, qui collegialium noviter receptorum preceptor existat, eosque in vita, et moribus instruat, et has nostras constitutiones observare doceat, et interpretetur, qui etiam earum observandarum, et debito tempore elegendarum curam habeat.

Qui modus est adhibendus si Rector aliquid iniuste mandaverit. xij.

Item Volumus et mandamus, quod omnes collegiales suo Rectori in omnibus, que eis, vel aliqui eorum iniungerit, pareant, nec onus, aut penam impositam quo modo recusent. excepto si eos, vel quempiam eorum a collegio ejicere, aut per mensem a victu collegij privare voluisset. tunc damus ipsis collegialibus, et eorum cuilibet ad consiliarios recursum, qui re intellecta, si viderint Rectorem iniuste,

et mi

z inique in aliquem processisse, ei denūtiabunt, qui illico sub pena prestiti iuramenti illud renocare teneatur. si tamē cōsiliarij, vel duo ex eis in hoc minime cōcordes fuerint, factum Rectoris siue iniunctum nequaquam improbetur.

Quid iuraturi sunt Rector & consiliarij.

Et de conueniendis coram Rectore collegialibus. xxij.

Item Statuimus, z ordinamus, quod Rector, z consiliarij postquā electi, z recepti fuerint in presētia omnium collegialium ad sacra Bet Euangella corporale presentent iuramentū, quod recte, z fideliter omnia iura, bona, z cōmoda ab ipsum collegium pertinentia iuxta nostras constitutiones seruabunt, custodient, z maxima cum diligentia gubernabunt. forma autem iuramenti nominibus quatuor collegialium sit subscripta, z in quodam registro huiusmodi iuramenti deputato conseruata. in quo registro huiusmodi iuramenta annuatim describantur. **V**olumus preterea, quod nullus ipsorum collegialium audeat quempiam eorum conuenire, nisi coram Rectore. a quo non liceat appellare, nisi ad ipsos consiliarios. Quibus mandamus sub pena prestiti iuramenti, vt habita verbo tantum casus relatione sine scriptis omni postposita malitia, siue dilatione causam terminare studeat, atqz procurent, quod si aliquis ipsorum collegialium, vel seruitorum dicti collegij, ex quacūqz causa quantūcūqz legitima, vel rationabili, secus fecerit. eo ipso, z penam prestiti iuramenti incurrat, z a collegio priuatus existat.

Quod Rector, & consiliarij ad annum tantum eligantur. xxliij.

Item Volumus, quod Rector, z consiliarij non possint, nisi ad annum tantum eligi. quo finito ipse Rector
vsqz

vsqz ad duos saltem annos in Rectorem, z ad vnum in cōsiliarium eligi non possit. Consiliarij autem vsqz ad annū, nec ad officium Rectoris, aut consiliarij eligi debeant. Volumus preterea, quod consiliarij anni preteriti in electione vice Rectoris sequentis anni possit eligi. Consiliarij vero eiusdem anni possint in Rectorem sorte eligi, sed non in vice Rectorem. Qui autem Rector per quatuor menses fuerit, anno sequenti non possit inter reliquos collegiales in Rectorem eligi.

Quod absens possit in Rectorem vel consiliarum eligi. xxv.

Volumus Etiam, z ordinamus, quod si forte aliquis collegialis absens fuerit, cum venia Rectoris, z consiliariorum eligi possit in Rectorem, vel consiliarium, si infra octo dies a die electionis computandos redderit. Sin autem, huiusmodi electio sit nulla, sequentiqz die alius eligatur. Sin autem pro negotijs collegij absens fuerit, tanquam presens eligi possit, nec currat sibi tempus presurum octo dierum, z donec redderit vice Rector eius loco substituatur. Quod etiam de consiliariorum electione censeatur,

Pena Rectoris delinquentis. xxvj.

Item Volumus, z ordinamus, quod si Rector in suo officio minus recte se gesserit. Quilibet collegialium tale sentiens illud, consiliarijs manifestare teneatur. quod si eis visum fuerit tale delictum correctione indigere, dent operam, vt corrigatur eum admonendo. si autem emēdari nolluerit, accersitis omnibus collegialibus tale factus in eorum consultationem ponant. Quod si omnes vel maior pars id expedire cognouerit, denuo predictus Rector moneatur, vt infra conueniens tempus commissam dissolvere z emēdare, z dāna restituere procuret. qd si facere nolluerit ab officio priuetur, z alter eius loco sufficiatur supra dicto electionis ordine, in aliquo non mutato. Consiliarij quoqz in suo officio, vt antea permanentibus.

Constitutiones.

Quod futuro Rectori omnia

ventur a predecessore per
inventarium. xxvii.

Item Volumus, et ordinamus, quod Rector a die sue creationis infra octo dies primo sequentes, cum consiliariis omnia bona collegii a predecessore relicta scripta per inventarium recipiat, quod a nouis Rectore, et consiliariis subscripam verum, et probatum in archa dicti collegii perpetuo seruetur. Preteritus vero Rector, et consiliarij rationem omnium expensarum ordinarij, et extraordinarij infra alios duodecim dies sequentes nouis Rectori, et consiliariis reddere teneatur. Quod si in ipso dicto termino inventarium facere neglexerint, moneantur, vt sequenti triduo illud faciant. Si vero pretermisso triduo illud facere contempserint, ipso facto absqz vlla spe a collegio sint privati, quam priuationem collegiales sub pena prestiti iuramenti teneantur exequi. Si vero rationes dictarum expensarum infra dictum terminum, vt premititur, non reddiderint, per mensem a mensa collegii absqz alia remissione sint privati.

Quod Rector rationem expensarum accepturus sit. xxviii.

Item Volumus, et ordinamus, quod Rector totius impense ordinarij, vel extraordinarij in collegio faciende rationem in fine cuiuslibet septimane recipiat, vel vnus consiliarius Rectore impedito. Quod si non fecerit, portione Dominice sequentis priuetur. Et si hoc per dispensatorem extiterit, quominus fiat, eandem penam incurrat. Preterea quod Rector simul, et consiliarij in fine cuiuslibet mensis a dispensatore, et extra ordinario expensarum ordinariarum, et extraordinariarum rationem accipiant, et a Receptore de eo, quod receperit in quolibet mense. Et volumus, quod Receptor reddituum nostri Collegii pecuniam a se receptam in rebus suis non consumat, nec etiam alteri cuiquam mutare audeat. Volumus,

insuper

in super, quod idem Receptor intra diem naturalem Rectori, et consiliariis pecuniam in eodem pondere, et mensura, et eadem moneta, quam a locatoribus reddituum accepit, reddere teneatur, vt dicti Rector, et Consiliarij in archa collegii reponant. Pena autem receptoris hanc nostram constitutionem transgredientis multa distributionum presentis anni ei imponatur, et si sequens dies fluxerit receptore non solvente, nec rationem reddente pecunie a se recepte, insignijs collegialibus, et veste illius anni priuetur, et si tertia dies elapsa fuerit, priuetur omnino collegio. Has enim penas intelligendas fore censemus, quando eandem met pecuniam per hos tres dies retinuerit. Verum si pluries in hanc nostram constitutionem commiserit, eandem penam incurrat. et si semel vestitum, et insignia, et distributiones contumaci auferantur. Iterum delinquens in hanc nostram constitutionem, extimatione, valoreqz vestis, et socialis rubet priuetur. Volumus preterea, quod Rector, et consiliarij has penas, multasqz in bonis receptoris exequatur. Et si bona eius ad hoc non sufficerint, corpus eius carceribus, et vinculis astringi iubemus, quousqz vere, et realiter persoluat. Et si Rector, et consiliarij hanc executionem non fecerint, ob noxij obligatiqz sint collegio in vtroqz foro, et debitum hoc tanqz proprium ab eis statim collegiales exigant. Quod si dispensator maior, et extra ordinarius in fine mensis ratione ab eis data aliquid eis in potestate sua de pecunijs receptis remanserit, si duo millia maropetinarum, et amplius in se vnusquisqz habeat, nullo modo eis pecunia detur, vsquequo eam, quam habet pecuniam in usum collegii conuerterint, quod si ultra duo millia maropetinarum quisqz eorum in se habuerit, reddat a ratione illius mensis illam dictam summam realiter, et cum effectu persoluat, et si reddere noluerit, statim portione tota mense priuetur, quousqz illam restituat. Volumus etiam, quod si per mensem persolueret noluerit, Rector, et consiliarij, executionem in bonis suis faciant. Pena autem, quam Rectori, et consiliariis imponimus, erit eos obnoxiosos foro iudiciali tanquam principales debitores facere. Si vero Rector quolibet die a Dispensatore rationem

B accipe

accipere nolluerit eius arbitrio relinquatur, dispensator tamen maior a minore dispensatore cotidie rationem accipiat, que quidem ratio eiusdem Rectoris, vel consiliaris, eam accipientis nomine subscripta sit.

De portionibus dandis.

xxx.

Item Quoniam ubi est ordo, et certa viuendi norma ibi cuncta recte procedunt, statulimus quod vnicuique collegialium tribuatur cotidie libra cum dimidia carnis arietis arbitrio Rectoris, pro prandio, et cena diuidende. in diebus autem ieiunij vel in quibus esus carnum prohibitus est, tantum in piscibus, vel ouis consumatur, quantum in carnibus expendendum fuit. possit tamen ultra hoc Rectoris, et consiliariorum arbitrio moderati fructus ministrari. et quia principales anni festiuitates maiori iucunditate et letitia celebrande sunt. Volumus, et mandamus, quod in diebus Natiuitatis Domini, Resurrectionis, et Penthecostes, et Epiphantie, et Carnisprui, aues dentur collegialibus, Purificationis tamen Domini, sancti Joannis Baptiste, et Corporis Christi, Assumptionis, et Natiuitatis, et Conceptionis beate Marie, et sancte Crucis Septembris, et Marij, et omnium Sanctorum festiuitatibus, et in ceteris festiuitatibus, in quibus missa cantatur (prout infra in alia nostra Constitutione continetur) aliquid ad portionem cotidianam augmentetur, iuxta Rectoris, et consiliariorum arbitrium. Si vero aliquis ex deuotione ieiunium fecerit, debita illius diei portio sibi integra tribuatur. Qui vero ad Missam non venerit addito illius diei careat.

De vestitu & honestate collegialium. xxxi.

Item Volentes vestitui, et honestati collegialium prouidere, Statulimus, et ordinamus, quod vnicuique

colle

collegialium annuatim in die sancti Michaelis, clamis longa panni Burtelis Aragonie vulgariter nuncupati tribuatur, valoris sex regalium argenteorum cum dimidio pro qualibet mensura, et dicta clamis stricte iuxta collarium applicetur fibulis quibusdam, que vulgariter Lorchetes nuncupantur. quod si secus fecerint, penam arbitrio Rectoris imponendam subire teneantur. Quod etiam ad familiares in dicta clausura volumus extendi. Precipimus etiam vnicuique eorum insignia panni rubei cocinei mensure vnius tertij annuatim dari. Mandamusque quod in alijs indumentis honeste vestiantur, nec serico, aut colore panni in honesto clericis a iure prohibito utantur, nec calceis albis. vestibus tamen pellibus consutis licite uti possint. prouiso quod collegiales sub pena a Rectore imponenda veste sibi annuatim data, uti saltem temporibus ab eo disponendis compellantur.

De ludo illicito vitando. xxxij.

Statulimus Insuper, quod nullus collegialis in dicto nostro collegio ad aleas, vel tabillos quouis modo ludere presumat. quod si secus fecerit, periculum incurrat, et a portione collegij per mensem priuetur. Permittimus tamen solatis, vel exercitijs, gratia alijs ludis honestis moderate, ac congruis temporibus uti posse pecuniario ludo cessante super quibus conscientias Rectoris, et consiliariorum oneramus.

De camera vacante. xxxij.

Item Statulimus, et ordinamus, quod quocumque aliquam camera vacare contingerit, siue per orbitum, siue per dimissionem, vel complementum temporis constitutionum collegij, siue alio quocumque modo sit optioni antiquiori collegiali nullo habitu respectu ad officia, vtrum ea velit, nec ne, quod si ea noluerit, sit proximo antiquiori post illum, et sic seriatim a primo usque ad vltimum, verum si duo pares antiquitate concurrant, gradu predictus preferatur si an

B ij ten

tem gradu equales fuerint, antiquior in gradu preferatur. quod si in omnibus pares concurrant, cui Rector, et consiliarius simul, vel eorum maior pares voluerit, dicta camera assignetur. Volumus etiam quod si aliquis collegialis extra collegium profectus fuerit, in mandatis alicui collegiali relinquat, quod si contingat aliquam cameram vacare, eam eligat, que ei iure venerit: quod si hoc non fecerit Rector illam cameram nomine absentis possit eligere. si tamen alicui collegiali absentis ius ad ipsam cameram sic vacantem competeret: Volumus, et declaramus, ipsum absentem antequam quid de huiusmodi camera discernatur, expectari, vel quempiam alium ipsam cameram si voluerit, et in mandatis habuerit eius loco recipere. Prohibemus tamen ne discedens a collegio ferreum, vel ligneum, vel cuiuscumque materie fuerit, quod in eadem camera fabricauerit, secum exportare, aut vendere valeat. verum si ab una in aliam cameram transferit, ea que sua impensa emit, secum portare liceat, modo sit sine detrimento collegii, quod iudicio Rectoris, et consiliatorum, vel maioris partis eorum relinquatur, proviso quod feram ne tabulam pro celo positam deducere possit.

Quod omnes in refectorio prandeant, cenent, et de conclusionibus faciendis. xxxij.

Item Statuimus, quod Rector, et consiliarius, et collegiales prandium, et cenam in refectorio simul faciant, exceptis illis, qui aliqua infirmitate laborauerint. Permittimus tamen quod tempore hyemis a festo sancti Luce usque ad Pascha, prandium, et cenam in colina una facere possint, si velint. Mandamus etiam, quod diebus a Pascha Dominice resurrectionis, usque ad primam diem mensis Junij omnes collegiales hora decima prandeant, cenam vero faciunt hora sexta. et adie prima mensis Junij usque ad die assumptionis virginis Marie prandeant hora nona. cenam vero faciunt hora quinta. et adie beate Marie de Agosto usque ad sanctum Michaelē, prandium sit hora decima. cena vero hora quinta post meridiem. adie vero sancti Michaelis usque ad quadrage-

simam

simam prandium sit hora undecima cena vero hora nona. Qui autem horis statutis cum alijs non conuenerint in mensa, presenti prandio, aut cena priuentur. prandium vero taceatur sex moropetinis. cena vero quatuor cum benedictione, et conclusionem, nisi Rector cum aliquo ex iusta causa dispensauerit, super quo conscientiam eius oneramus. Quod si forte diebus festiuis tempore prandij aliqui collegiales in sermonibus, vel diuinis officijs occupati absentes extiterint. si maior pars, aut saltem sex collegiales in collegio fuerint, prandeant. absentes vero et si expectari non debeant, portione tamen non careant. Prohibemus tamen et mandamus, quod omnes collegiales in cibo, et potu sint equales, et conformes. Nec aliquis cibum, aut potum, aut epulas deliciaiores communibus, unde cumque habitas solus in mensa collegialium comedere, aut extra collegium prandere, aut cenare cum aliquo possit absque expressa licentia Rectoris, et aliqua causa rationabili interueniente. Prandio autem finitum vicissim arguant collegiales, et conclusiones sustineant omnibus presentibus a die sancti Luce, usque ad festum Jacobi mensis Julij omnibus diebus preter festiuos, nec quisquam eorum etiam ab huiusmodi mensa, prandiorum, a conclusionem discedat, donec finita, et declarata fuerit. Volumus insuper quod si quisquam collegialium conclusionem (prout ei forte venerit) non sustentauerit, tribus diebus portione tota priuentur. iunior vero in ingressu domus cuiuscumque facultatis sit, preterquam si Rector, aut mense lector fuerit, contra reliquos sue professionis sustentantes conclusionem arguere teneatur, quod si facere hoc contempserit, tota portione illius die priuentur. Volumus preterea quod omnes collegiales conclusionem eluctandam intersint. si autem hoc facere neglexerint, portione solius prandij priuentur, preterquam si cum venia ad hoc expressa Rectoris abierint. et si euenerit quod sustentaturus conclusionem pridie quam proponat a collegio discesserit, et post infra tres dies a die quo sustentare debeat, reddiderit primam conclusionem, sulcire teneatur. Deinde vero conclusio ad suum ordinem reuertatur, et si hoc facere noluerit, portione tota trium dierum priuentur.

B ij Be se cre

De secreto tenendo. xxxiiiij.

Item Volumus, et ordinamus, quod Rector, consiliarij, ceteriq; collegiales iuramentum prestet, quod omnia secreta ad dictum collegium pertinentia inter secreta tenebunt, et seruabunt. nec alicui pandent. quod si secus fecerint periurij habeantur. et si reuelauerint secretum, capelle in foro conscientie, si non huiusmodi rei fuerit conuictus testibus, pro singulis secreti promulgationibus mille solidos pro archa collegij reddere teneantur. et si de hoc fuerit conuictus, a collegio expellatur. excepto si alicui collegiali, qui tunc temporis absens fuerit, reuelauerit, dicens illud esse secretum capelle. idem ipse collegialis obseruare sub eadem pena teneantur. secretum; autem intelligatur, quod Rector comendauerit.

Quod constituatur vnus procurator collegij. xxxv.

Item Statuimus, quod Rector, et consiliarij, et ceteri collegiales simul congregati constituant procuratorem, quem magis idoneum, et conducibilem collegio cognouerint. qui procurator sub pena priuationis collegij officium acceptet, et de eis, que gesserit Rectori rationem reddat. qui ambo futuris Rectori, et consiliarijs coram omnibus collegialibus denno rationem reddant. Preterea si viderint expedire aliquem oppidanum secularem, vel clericum perpetuo, vel ad tempus, economum constituant, et creent. qui reddituum fructuum, et proventuum collegij curam, et gubernationem gerat: ceteraq; extra, vel intra oppidum faciet, que ipso collegio, et eius redditibus viderit magis conuenire, quodq; possessiones, et redditus collegij saltem semel in anno per Rectorem, vel aliquem collegialem, aut procuratorem nomine collegij visitentur. visitatio autem huiusmodi quo ad possessiones (si eas in futurum habere collegium contigerit) intelligatur non ad ecclesiastica beneficia.

De tempore absentie. xxxvi.

Item

Item Volumus, et mandamus, quod si quispiam collegialium volumptatis, vel exercitij gratia se a dicto nostro collegio se absentare voluerit, liceat Rectori facultatem abeundi per duos menses tantum illi concedere. quibus elapsis si non reddierit, a collegio priuatus existat. ex iusta tamen, et legitima causa, quam discessurus veram, et necessariam se credere iurauerit. Rector, et consiliarij, vel maior eorum pars per alios duos menses et facultatem abeundi faciant. prouiso quod collegiales, qui per predictos quatuor menses a collegio semel absens fuerit: sequenti anno aliud quadrimestre, vel eius partem habere nequeat, nisi in collegio per continuum se meste a tempore finite licentie computandum permanserit. Recernimus tamen ut qui quadrimestre vnus anni potitus non fuerit, anno sequenti, preterito quadrimestri, vel eius parte gaudere non possit. verum si preterito tempore non reddierit a collegio, priuatus censeatur. Prohibemus tamen ne eius loco quispiam sufficiatur, nec eius prebenda vaccare denuntietur infra viginti dies. infra quos si causam more necessariam per se vel alium reddiderit cum eo benigne, et humane agatur, et in collegio sine noua electione admittatur. si vero dictis viginti diebus elapsis causam more non ostenderit, nulla excusatio ei suffragari valeat, sed illico nouus collegialis eligatur. Annu vero a festo sancti Michaelis mensis Septembris connumerari volumus, et declaramus. Verum quia capellani minus discurrere debent, et magis sunt necessarii, si quando forte aliquis eorum a collegio propter necessitatem urgentem discessurus sit, alius eum expectare teneatur. Nec donec venerit aut alius eius loco substitutus fuerit a collegio discedere possit.

De benedictione mense. xxxviij.

Item Volumus, et ordinamus, quod omnibus diebus tam in prandio, quam in cena per sacerdotem illa ebdomada diuina celebratem si fuerit, sin autem per alium capellanum vel per Rectorem fiat benedictio mese. quod si aliter dicti capellani fecerint, pro qualibet vice hebdomadario

B iii. dem

delinquenti, multa vnus assis imponatur. assis vero intelligimus illud, quod Hispani vn maravedi dicunt.

Quod in prandio & in cena
semper legat vnus. xxxviii.

Item Volumus, & ordinamus, quod in refectorio dum prandium fecerint, vnus collegialium per hebdomadas (prout ei forte euenerit) Bibliam, in cenando vitas patrum, siue Latina canticorum, vel quempiam alium librum ad arbitrium Rectoris recitet. in quibus Rectorem tantum excipimus. Ordinamus preter ea, quod he nostre constitutiones quater in anno legantur in cena. A principio anni, & a Pascha resurrectionis Domine, & a festo sancti Iohannis Baptiste, & a die sancti Luce cum diebus inmediate sequentibus, quoad finiantur in refectorio omnibus collegialibus iunctis, quodq; exemplar earum alterum in bibliotheca cum alijs libris legatum. Alterum vero in archa collegii clatum. Reliquum vero in camera Rectoris ponatur.

De silentio obseruando in
mensa. xxxix.

Item Mandamos, & statuimos sub pena a Rectore iniungenda, quod in refectorio dum prandium, aut cenam fecerint silentium ab omnibus obseruetur, & ostium sub clauis claudatur.

Quod vnusquisq; in camera
sua dormiat. xl.

Item Volumus, & ordinamus, quod vnusquisq; in camera sibi assignata noctu dormiat, nec in alterius camera quiescere audeat, nisi valetudinis causa, obquam visitaturus, aut visitandus sit, vel venia Rectoris, & consiliariorum ex aliqua iusta causa, & honesta impetrata: super quo conscientias eorum oneramus. qui vero contrarium fecerit, pro prima vice a portione mensis per sex dies priuetur, pro secunda duodecim dierum careat portione. pro tertia vero portio-

ne

ne viginti & quatuor dierum omnino sit priuatus. & sic deinceps multiplicando.

Quod infirmo detur necessaria. xli.

Item Volumus, & ordinamus, quod expensis collegii ministrantur necessaria infirmo collegiali, vel familiari pro arbitrio Rectoris, & consiliariorum, vel maioris partis eorum, super quo eorum conscientias oneramus. si vero aliquem eorum decedere contingerit. Volumus medietatem expensarum in eius infirmitate sumptibus collegii factarum ex bonis defuncti, si habuerit unde, collegio solui debere. Precipimus insuper, quod si quispiam in lecto infirmitate laorans triduo iacuit, ilico illo lapso omnia peccata sua pure confiteri. & si grauis, vel periculosa fuerit infirmitas, Eucharistiam (nisi sacerdos id uenerit ex aliqua causa sibi in confessione nota) in forma ecclesie consueta recipere debeat. alioquin a portione collegii, donec id fecerit, ex tunc priuatus existat. que autem sit grauis infirmitas ad perceptionem Eucharistie iudicio medicorum relinquatur.

Quod pauperibus collegialibus, et ministris in collegio decedentibus
dentur necessaria pro funere
exequendo. xlii.

Item Cum in omnibus tum precipue in propinquiores operibus misericordie uti debeamus. Precipimus, & ordinamus, quod si collegiales, vel familiares in dicto nostro collegio e vita decedentes tanta paupertate laborauerint, quod relicta eorum bona exequendo funeri non sufficiant, tunc ex bonis collegii omnia necessaria ipsis sepelendis, & funeri exequendo ministrantur.

Quod nullus preter collegiales, dormire possit in
collegio. xliii.

Item

Item Statuimus, et ordinamus, ac prohibemus, ne quis
pian preter collegiales, et collegij familiares in ip-
so collegio dormire possit die, vel nocte, super quo Rectori
dispensandi omnimodam potestatem denegamus.

Quod nullus collegialis noctu
extra collegium dormiat. xliiij.

Item Statuimus, et ordinamus, quod nullus collegialium
noctu extra collegium dormiat, nisi ex legitima causa,
puta egritudinis obtenta prius venia Rectoris, et consilario-
rum: quod si quispiam contenderit secus, pro primo ei ignos-
catur, secundo vero pane, et aqua diem transire cogatur, pro
tertio vero absque venia a collegio prorsus expellatur.

Hora receptus in collegio. xlv.

Item Volumus, et mandamus, quod eo tempore, quo in
dicta nostra maiori ecclesia pulsatur ad orationem
faciendam beatissime virginis Marie, omnes collegiales
se in collegium recipiant. quo etiam tempore campanam
collegij pulsari mandamus. quod si secus fecerint pro pri-
ma, et secunda vice delinquenti ignoscatur, tertia vero a co-
legio priuatur. quod si aliquis consiliorum exequi recu-
sauerit, aut minus bene se gesserit, Rector, et consilij cum
vno collegiali, quem ad id elegerint, illud exequi possint.

Item Volumus, in nostro collegio ianitorum semper per
diem ianuis clausis temporibus oportunis adesse,
qui curam ostij claudendi habeat, ne quisquam in illis tem-
poribus aditum liberum in collegium inueniat.

Quod omnes loquantur
Latine. xlvj.

Item Statuimus, et ordinamus, quod omnes collega-
les, et familiares inter se per totum collegium, et eius
terminum loquantur. Latine sub pena a Rectore imponen-

da.

da. ad quod facilius exequendum accusator quolibet men-
se deputetur, etiam ad arbitrium Rectoris puniendus si se
in eo negligenter gesserit.

Quod extra collegium nullus
exeat solus. xlvij.

Item Volumus, et ordinamus, quod quando aliquis co-
legialis per oppidum ad aliqua negotia procuran-
da extra collegium se contulerit: eat cum venia Rectoris,
et sit ei comes alius collegialis. preterquam si ad lectio-
nem iuerit ad scholas, vel diebus Dominicis, vel alijs festiui-
tatibus ad missam, vel vespas ecclesie maioris, vel per
ruchialis.

De murmure & strepitu vi-
tando et puniendo. xlvij.

Item Volumus, et mandamus, quod nullus collegialium
cuiuscumque conditionis sit, strepitum, aut murmur
in refectorio aut colina faciat, etiam si ei integra portio non
detur. potest tamen extra refectorium, aut colinam supplex
Rectori honeste conqueri, si vero secus fecerit sequenti die
ei panis, et aqua tantum pro cibo ministratur, si vero contem-
ptio, aut tumultus inter collegiales ortus fuerit, Rector quam-
primum illud placare studeat, postea vero delinquens ar-
bitrarie puniatur. et si se grauatum senserit, ad consilios
recurrat. si autem inter Rectorem et quempiam collegialium
contentio oriatur, ipsi consilij, vel duo eorum sub pena ab
eis iniuncta silentium imponant, ad quam tenendam, et ob-
seruandam Rectorem, et alios arctari volumus. Qui vero
inobediens fuerit, facta monitione portione cibi, et potus
collegij per mensem careat. quod omnes collegiales sub pe-
na prestiti iuramenti seruare, et exequi teneantur.

Quod honori alterius non de-
trahatur xlvij.

Item

Item Statuimus, et prohibemus ne quispiam collegialium intra, vel extra collegium honori, fame, vel estimationi cuiuspiam doctorum detrabat. aliter faciens arbitrio Rectoris puniatur, super quo eius conscientiam oneramus et si sibi videatur, possit super hoc veritatem inter collegiales inquirere.

De cathedra collegi, & cursu. l.

Item Volumus, et ordinamus, quod in ipso collegio vna cathedra constituatur, in qua sacre Theologie, vel iuri Canonico, et Ciuili, et Medicine operam dantes legant et cursum faciant. et Rector, et consiliarij duos Canonicos, duosque Theologos, vnum Legistam, Medicum vnum possint compellere, vt quisque in sua facultate profiteatur, et legat lectionem ordinariam. quod si moniti hoc facere neglexerint, a tota portione collegij priuetur, quousque quod per Rectorem, et consiliarios eis mandatum est, effectu compleuerint. si autem in hora legendi fuerint discordes, hora per Rectorem eis assignetur. ita quod modo vnus, modo alius (si plures fuerint) cursum peragere queat. Volumus etiam, et mandamus, quod nullus collegialium (nisi in cathedra salarata, vel eius substitutione, vel pro salario) extra collegium legat. si tamen plures cursantes fuerint, et in ipso collegio omnes cursum peragere non possint, permittimus vt extra collegium legant, et cursum faciant. prouiso quod sit optioni ipsius Rectoris, quos in cathedra collegij, et quos extra collegium legere maluerit, et pro eius arbitrio discernatur. insuper decernimus omnes collegiales minores in gradu ab ipso collegiali cursante audire debere. quod si secus fecerint, facta eis monitione, ab ipso collegio priuentur.

De forma opponendi cathedris, vel substitutionibus. li.

Item Statuimus, et ordinamus, quod quotiescumque in dicta vniuersitate aliqua cathedra, vel substitutio vacauerit, et plures collegiales ad eam se opponere voluerint. vnusquisque eorum lectionem inter collegiales de materia

libi

sibi assignata per Rectorem facere teneatur. post hec vero omnibus in capella congregatis idem Rector ab eis iuramentum accipiat, quod nullus eorum odio, timore, gratia, vel fauore, seu alia quacumque causa, votum, seu suffragium, prestabit alicui eorum, nisi ei quem secundum Deum, et bonam conscientiam ad dictam cathedram, siue substitutionem assequendam sufficientiorem, et magis idoneum fore cognouerit. Quo sic prestato omnes per schedulas secrete suffragia prestabunt, et cui maior pars adhaeserit, ille solum ad dictam cathedram, siue substitutionem se opponere possit.

De collegij libris non extrahendis. liij.

Item Volumus, et expresse prohibemus sub pena prestiti iuramenti ne libri ipsius collegij cuiuspiam in collegio, vel extra comodari possint ad transcribendum, vel studendum, ne ve collegialis librum ex bibliotheca in camera sua accipiat. si quis vero aliter fecerit, primo, et secundo ei ignoscatur, tertio vero extra collegium abire cogatur. Ad mandamus insuper clauis virgarum ferrearum, quibus clauduntur libri reponi in arca dicti collegij quatuor clauibus clausa.

De libris ferreis cathenis custodiendis. liij.

Item Volumus, et ordinamus, omnes libros, quos ipsi collegio donauimus, aut donauerimus, ferreis cathenis in bibliotheca ligari, nec inde auferri, vel alienis concedi posse. si vero aliquis collegio alienus in bibliotheca legere, aut videre aliquid voluerit, sit ei semper comes stationarius, vel collegialis ad incommoda vitanda. Volumus etiam, quod quilibet collegialium penes se habeat vniam clauem bibliothecae. et si cuiuspiam negligentia aditus bibliothecae patuerit, eadem die a vino abstinere cogatur.

Quod collegiales per oppidum cum habitu incedant. liij.

Item

Item **E**olumus, et expresse prohibemus, ne quisquam collegialium per oppidum, vel in locis, ad que se extēderit interdictum in dicto oppido **S**alis oleti. et infra unam leucam possit ire, et reddere in alio habitu decenti absque clamide, et insignis. quod si secus fecerit, pro prima, et secunda vice a vino abstineat, tertia vero a collegio priuetur. **E**olumus tamen, quod si collegiales in dicto oppido sermonem ad populum habuerint, liceat eis clericali alba veste indui et sine focali rubeo declamare.

Quod camere omnium semper pateant Rectori. lv.

Item **O**rdinamus, et mandamus, quod si Rector cameram cuiuscumque collegialis adire velit confestim illi sine difficultate fores pateant: ita quod Rector omnia que in camera sunt possit respicere. quod si aliquis collegialis resistere tentauerit, a collegio priuetur.

Quod nullus collegialis absens gaudere possit portione collegii. lvj.

Item **E**olumus, et mandamus, quod nullus collegialis dum fuerit absens quacumque causa quantuncumque iusta quicquam portionis sibi debite percipiat. etiam si ad hoc Rectoris, et consiliariorum expressus accedat consensus, quod si quicquam excesserit tam ex portione absentium, vel ex redditibus collegii, vel alia quacumque causa, arche collegii sub pena prestiti iuramenti acrescat.

Qua hora hostium claudendum sit. lvij.

Item **E**olumus, et ordinamus, quod ostium principale collegii infra mediam horam postquam tempore completo in dicto collegio pulsatum fuerit, claudatur. postquam vero clausum fuerit, nemini, siue sit Rector, aut consiliarius, siue collegialis, siue alienus, et si gravissima causa vrgeretur, aperiat. si vero quisquam collegialium secus fecerit,

ex prima pane, et aqua tantum pro victu die sequenti utatur ex secundo duplici pena afficiatur. ex tertio autem a collegio alienus existat. Rector vero in hoc delicto bis deprehensus ab officio sit priuatus. tertio vero perseverans sine spe venie a collegio expellatur. quod si quicquam per fenestram, vel murum intrare, vel exire compertum sit, a collegio priuatus existat. quod etiam in familiaribus exequendum censemus custodia vero ianuarum ad Rectorem, vel cui ille commiserit, id modo honestus et bonis moribus predictus sit, pertineat. permittimus tamen, grati imminente morbo collegialis, vel familiaris exigente necessitate ex consilio alterius Medicorum collegii, et cum venia Rectoris ostium collegii aperire posse, et non alias. super quo eorum conscientias oneramus.

De incumbendis iuri Canonico, et Civili. lvij.

Item **E**olumus, quod nullus iuri canonico incumbens, ultra triennium **L**eges audiat duas lectiones tantum audies. et hoc postquam Bachalarus effectus sit. si tamen aliquis collegialis Rectori, et consiliariis sufficiens fuerit repertus, liceat eis per annum dispensare ad audiendum librum **I**nstitutionum etiam ante Bachalaratum. si autem quisquam secus fecerit, pro arbitrio Rectoris, et consiliariorum puniatur.

De archa communi. lix.

Item **S**tatuimus, et ordinamus, quod in capella collegii collocetur quedam archa valida ad reponendum pecunias, et redditus, et instrumenta dicti collegii cum quatuor clauibus, quarum unam Rector, et aliam quilibet consiliariorum penes se habeant. ut si inde quicquam ponendum fuerit, in presentia omnium fiat.

De custodia ornamentorum capelle. lx.

Item

Item Statuimus, z ordinamus, quod penes Rectorem z consiliarios maneant, z custodiantur ornamenta capelli collegij pro festis solemniter celebrandis vtenda. vsui tamen cotidiano necessaria sint penes capellanos.

De custodia frumenti. lxxj.

Item Volumus, z mandamus, quod residuum frumenti ex redditibus collegij facto domestico sumptu diligenter custodiatur, ita quod semper supersint in camera frumentaria saltem quingente mensure, que materno sermone dicuntur fanega, ad ea, que possint accidere. Quod frumentum temporibus accomodatis personis aliquibus honestis, z fide dignis mutuo dari, z in tempore reuocari possit, ne nimia vetustate tineamur, quod Rectoris, z consiliariorum prudentie demandamus dum modo vsura aliqua non interueniat.

Quod annuatim fiat memoria-
le reddituum. lxxij.

Item Volumus, z mandamus, quod factis, z conductis ad firmam, vel ad annuam pensionem redditibus dicti collegij memoriale omnium reddituum singulis annis in archa collegij reponantur. cuius exemplum in die sancti Joannis Baptiste recipiat illud visitatori daturus ad faciendam visitationem.

De custodia reddituum. lxxij.

Item Volumus, z mandamus, quod ex residuo reddituum collegij domus, z edificia reparentur libri si necessarij fuerint, aliaq; domui necessaria amantur,

De prouisione victus &c. lxxij.

Item Statuimus, quod Rector, z consiliarij tempore debito de victu, z vestitu alijsq; rebus necessarijs prouideant,

uideant, quod si non fecerint, damnum, aut incommodum collegio inde venturum per visitatorem soluere cogantur. Nec excusatio admittatur, si tempore prouisionis faciende pecunias in communi archa non habuerint. nan dato quod non habeant, nos ex nunc eos ad pecuniam pro huius prouisione facienda ab amicis, aut aliunde super pignore vsq; ad futuros redditus querendum arctari volumus, z mandamus.

Item Volumus, z expresse prohibemus, quod in nostro collegio collegiales nullo modo exteros quoscunq; expensis suis inuitent. Libationem tamen possint, quibuscunq; voluerint, dare.

Item Statuimus, ne hijs rebus, qui in promptuarijs nostri collegij ad vsu, prouisionemq; reseruantur, puta panis, vinum, carnes, z huiusmodi aliquid collegiali, vt extra collegium donet, aliquid vendatur. Possint tamē, aliquid modicum panis, vel vini dari aliqui infirmo arbitrio Rectoris, z consiliariorum.

De reparatione collegij, & possessionum. lxxij.

Item Volumus, z mandamus, quod Rector pro tempore existens videat ea, que reparatione edificiorum collegij, z possessionum eius indigent. Et quando aliquid reparandum, vel de nouo edificandum fuerit, vnus collegialium per hebdomadas (prout fors tulerit) de mandato Rectoris presens existat. Ita tamen, quod si de nouo aliquid edificandum, vel fabricandum fuerit: fiat de consensu Rectoris, z consiliariorum, vel maioris partis eorum, z non alias.

De alienationibus. lxxij.

Item Si aliqua urgente necessitate vel euidēti utilitate, aut alijs d' causis a iure permissis alienationes, vel permutaciones faciēde sint ex collegij bonis, circa hoc iuris cōmunis dispositioni stādū fore cēsemus, atq; decernimus. prohibemus etiā q; bona, redditus, aut pecunie collegij nequaquā

commodato, aut mutuo extra collegiū dari possint. Quod si forte aliqua superueniente necessitate, aut urgente causa id factendum sit de consilio Rectoris, z consiliariorum fieri debeat, z tunc cum sufficienti pignore, vel cautione, z non alias.

De numero seruatorum collegij. lxxij.

Item Volumus, z ordinamus, quod ad usum, z seruitiū collegij totius recipiantur nouem seruitores. Prohibemus tamen, ne Rector, aut quispiam consiliariorum vel collegialium proprium seruitorem, vel infra quartum gradum consanguinitatis coniunctum habere possit. Ita quod familiaris collegij non possit esse ille, qui moram traxerit cum aliquo collegialium ante, vel post ingressum collegij. Et inter istos seruitores vnus eorum sit dispensator, et alius coquus, ceteri ad seruitium commune deputentur. Permittimus tamen, quod si coquus scholaris non reperitur, laicus in coquum assumatur intra, vel extra collegiū (prout omnibus collegialibus visum fuerit) dormiturus aut seruus officio coline, z alijs collegio necessarijs ematur.

De sacramentis cōmunicandis. lxxij.

Item Statuimus, z ordinamus, quod omnes collegiales, z collegij seruitores iuxta precepta ecclesie peccata sua confiteantur saltem bis in anno, scilicet in hebdomada Sancta, z per hebdomadam ante festum natiuitatis Domini sacramentum Eucharistie in capella dicti collegij temporibus ab ecclesia statutis recipiant saltem die resurrectionis Bñice, de quo Rector verum relatum habeat z si quis premissa facere contēperit, nulla excusatione quā tūcunq; urgente admissa a collegio sine spe venie eiiciatur. vna tamen monitione ei coram Rectore, z consiliarijs prius facta, qđ illico collegiales sub pena prestiti iuramenti eque teneantur. Volumus etiā, qđ si collegiales ante Pascha dominice resurrectionis a collegio disceserint, redeūtes infra quindecim dies Eucharistiā recipere teneantur in prima die dominica post aduētū suū in capella dicti collegij.

De horis

De horis dicendis, & de commemoratione fundatoris. lxxij.

Item Statuimus, z ordinamus, quod si quispiam eorum qui in dicto collegio extiterint, sacri ordinis character insignitus, aut aliquo beneficio ecclesiastico astrictus fuerit, horas canonicas perfecte dicere nō pretermittat. qđ si non fecerit, monitus a collegio priuetur. volumus, z ordinamus, quod reliqui collegiales, esset si sacris ordinibus initiati, aut aliquo beneficio astricti non fuerint, horas defunctorum pro animabus parentum, z fratrum nostrorum, z post decessum pro nobis cotidie dicere teneantur. quod si secus fecerint, in foro consciētie sint obligati ad restitutionem portionis illius die, in quo non recitauerint predictas horas. In missa vero in capella collegij celebranda cōmemoratio nostri cotidie fiat. quod si in Missa vna tātum oratio dicenda sit, in eius fine dicetur, z famulum tuum Cardinalem Hispanie huius collegij fundatorē ab omni aduersitate custodi. post decessum vero nostrum (prout communiter pro Pontificibus fieri consuevit) commemoratio fiat nomine Pontificis, in nomine Cardinalis Hispanie mutato. quod si non fecerint, a Rectore arbitrarie puniantur.

Quod nullus habeat mulierē lxx.

Item Statuimus, z ordinamus, quod si quispiam degentium in dicto collegio repertus sit aliquam concubinā in oppido Elatis oletano, vel extra publice, vel occulte habere. Si per iudicia, z iuramentum trium, vel plurium testium in crimine deprehensus fuerit, aut cum aliqua in dicto oppido rem habere compertum sit, a collegio priuatus existat. Quod omnes collegiales sub pena prestiti iuramenti illico eque teneantur. Rectori autem inquisitionem huiusmodi criminis relinquimus.

Item Volumus, z expresse prohibemus, qđ nullus collegialis mulierē cuiuscūq; cōditionis sit, in cubiculū suū sine venia Rectoris intronitrat. si autē illa ipso ignorate in camerā suā irruerit, collegialis nulla mora facta a cubiculo

Lij lxx

suo petiturus veniam a Rectore discedat. quod si hoc face-
re renuerit, pro singulis in hanc Constitutionem commissis
portione vnus diei careat.

Quod omnes semel in mense
conueniant. lxxj.

Item Volumus, z mandamus, quod semel in mense om-
nes collegiales cum Rectore, z consiliarijs in capel-
la collegij, vel alio loco idoneo conueniant ad tractandum,
cognoscendumq; de redditibus, possessionibus, z repara-
tionibus bonorum, z edificiorum dicti collegij, ita vt omnes
sciunt negotia, z bona collegij, et eodem die Rector libros
librarie requirat, z a puluere excuti faciat.

Quod nullus portet arma. lxxij.

Item Statuimus, z ordinamus, quod nullus arma intra,
vel extra collegium portare presumat, non impetra-
ta venia Rectoris, z consiliariorum, super quo eorum con-
scientias oneramus. Excepto si extra oppidum quispiam
collegialis proficiscatur, quod si aliter fecerit, a portioe col-
legij duorum mensium priuatus existat. Liceat tamen eis
paruis gladijs ad sciendum panem, z carnes vti.

Pena percutientis alium. lxxij.

Item Statuimus, z ordinamus, quod si inter collegiales
z capellanos, vel aliquos ex eis iurgia, cōtentiones
vel discordie cōtingerint, ita vt manus violētas in se inuicē
cōiecerint: tunc Rector veritate cōperta eum, qui in culpa
fuerit a collegij portione per mēsem priuabit. si autē vnus
ligno, gladio, vel lapide aliu cū effusione sanguinis percusse-
rit, percussor a collegio priuatus existat. si ambo percusse-
rint, qui eorum in culpa fuerit, eiiciatur. si ambo peccauerint
pariter eiiciatur. si vero quispiā gladium, aut ensē, distrin-
gerit, nec vltra progressus fuerit, portione mēsis careat, q̄
si taliter discordantes ad pacem, vel amicitiam inuicem
reddere nolluerint, cogi possint ad eā iniēdā, z si se difficilee
prebuerint pro arbitrio Rectoris, z consiliariorum puniatur.

Ne quis

Ne quis Rectorem couicio af-
ficiat. lxxliij.

Item Statuimus, z prohibemus, ne collegialis quispiā,
aut seruitor dicti collegij verbo inhonesto turpi, vel
aliquo couicio Rectorem suum afficiat. Si quis vero in
premissis deliquerit, in eum Rector pro arbitrio animad-
uertat. nec recursus, aut appellatio ad consiliarios et in ta-
li casa suffragari possit.

Quod in absentia Rectoris, vel
consiliariorum alius sufficiatur. lxxv.

Item Volumus, z ordinamus, quod si Rectorē vel quē
piam cōsiliariorum ex aliqua legitima causa a col-
legio abire contingerit, eius loco seruato ordine alius ante
illius discessum sufficiatur: dūmodo vltra quindecim dies
licentiam acceperit. Si vero intra dictos quindecim dies
licentiam acceperit, tunc antiquior consiliarius loco Re-
ctoris subrogetur. Loco vero consiliarij nullus.

Quod Rector a collegio non dis-
cedat, nisi reddita ratione. lxxvi.

Item Statuimus, z ordinamus, quod Rector tempore
quo ad officium admissus fuerit, iuramentum pre-
stet, se a collegium minime recessurum, nisi ratione expen-
sarum, z omnium bonorum acceptorum prius reddita, vel
sufficienti prestita cautione. Volumus preterea, fideiussor-
em Rectoris absentis in solidum teneri debitore princi-
pali non excusso. quod ad similes casus in alijs fideiussor-
ibus extendi volumus, z mandamus.

Quod missus a collegio victu
contentetur. lxxvij.

Item Volumus, z mādamus, quod collegialis missus ad
negotia collegij transigenda victu tantum cōtentus

existat,

existat nullo alio premio ei prestito. Volumus tamen, neminem collegialium, nisi pro re vera, certa, et existenti mitti debere.

Quid facturi sunt collegiales tempore pestis. lxxviii

Item Statuimus, et ordinamus, quod si oppidum Gallicis oletanum peste (quod Deus auertat) vel aliquo contagioso morbo laborare contingerit, ita ut inde mors communiter sequeretur, tunc collegiales, si eis, vel maiori parti visum fuerit, ab ipso collegio ultra tempus in alia nostra Constitutione statutum discedere valeant, facta prius a Rectore, et consiliariis, vel maiori eorum parte ab eundem licentia. Provisio quod semper in dicto collegio maneant duo, vel tres collegiales, et unus capellanus, et si forte contentio oriretur utri essent discessuri, vel mansuri: Volumus hanc litem inter eos dirimi sorte, ne causa sit succedendi Rectori, et consiliariis, vel eos odio, vel aliqua inobedientia persequendi. Ita tamen quod durante peste, vel huiusmodi morbo ipsa absentia ultra octo mensium spatium extendi non possit. abire tamen possit cessante peste pro Rectore, et consiliariis, et ipsorum collegialium prudentia. Volumus etiam, quod si dicto tempore aliquis, vel aliqui collegiales absentes peregre profecti fuerint: qui tunc temporis in collegio habitauerint, pro absentibus sortes mittant. Quod si culpam absentium fors custodiendi collegii euenerit: Rector, et consiliarii illos de aduentu suo in collegium certiores faciant monitione facta infra duos, vel tres dies discessuri. et ad tempus a Rectore, et consiliariis assignatum reddere in collegium teneantur, quod si non venerint, a collegio absque spe omnino priuentur, nisi sine impediti impedimento, de quo habetur in alia nostra Constitutione de tempore electionis Rectoris, et Consiliariorum. Nolumus tamen, collegiales gaudere posse talibus annis tempore quadrimestre. (prout in alia nostra Constitutione conceditur) Qua quidem peste, vel morbo sedato. Tunc collegiales a tempore, quo id fecerint, et per Rectorem, vel aliquem alium sibi notificatam fuerint,

ad unum

ad unum mensem ad collegium reddere teneantur. Quod si non fecerint, nulla excusatione quantuncumque legitima, vel iusta eis, vel alicui eorum suffragante a collegio sint priuari. Verum si Rector, et consiliarii ab eundem facultatem ipsis collegialibus, vel alicui eorum facere voluerint: liceat eis tempore pestis, aut pestiferi morbi petita venia a dicto collegio abire, et in tempore (ut premititur) reddere tacta prius sorte utri eorum profecturi, et permansuri sint.

De distributionibus cotidiana- nis. lxxix.

Item Cum omnes collegiales dicti nostri collegii pauperes sint, nec collegium alijs patere debeat, eorum inopie occurrendum censemus. Volumus itaque, et mandamus, ut ultra clamidem, et insignia, et candelas, que omni anno habituri sint ex collegio: unicuique collegialium dentur pro alijs necessitatibus sub eundem mille maropetini monete pro tempore currentis in regnis pro rata in fine cuiuslibet mensis unicuique soluendi.

De cursu in lectione faciendo. et veste gradui debita. lxxx.

Item Volumus, et mandamus, quod collegiales aliquo gradu sacre Theologie, vel iuris Canonici, Civilis, vel Medicine constitutus cursum statim facere, et legere in Theologia, vel iure Canonico, vel Civili, aut Medicine, sub pena priuationis collegii annuatim teneatur, ut digno rem gradum assequi possint. Si tamen Artium, vel Legum habuerit gradum, et cursare, vel legere voluerit, id sibi pro eius arbitrio permittatur. Mandamus etiam quod si quis collegialium Doctor, Magister, vel Licenciatus in quacumque facultate extiterit tempore gradus recipiendi, vel actus publice subeundi, et in diebus sollemnibus vestibus honestis, et suo gradui, dignitatique convenientibus uti possint. Alijs autem diebus habitum collegialium non deferat.

De sessione collegialium. lxxxj.

Item Statuimus, et ordinamus, quod in sessione collegialium graduatus non graduato preferatur, et inter graduatos, qui maiori gradu est insignitus, puta licentiaus Bachalaris in reliquis vero antiquior in collegio preter Rectorem, quem omnibus anteponendum censemus. Beclaramus insuper, quod antiquior in collegio cum ad parem gradum cum iunior peruenierit, eidem, licet prius graduato in omnibus preferatur.

Visitator & modus visitandi. lxxxij.

Item Statuimus, et ordinamus, in visitatorem dicti nostri collegii vnam dignitatem, vel canonicum dicte nostre ecclesie collegialis Vallis oletane per priorem, et capitulum pro tempore existentes eligendum: Prestito prius per eos inter se iuramento, quod omni post habito odio, gratia, amore, vel affectione, sufficientiorem, et viuiorem collegio eligent. huic tamen iuramento volumus, et expresse mandamus, ut duo collegiales nostri collegii ibi presentes existant. qui quidem visitator pari forma iuramentum prestabit, quod personas, redditus, possessiones, edificia, et bona collegii visitabit expensarum rationem exiget. et si quid correctione, reparacione, vel satisfacione, indigere cognouerit id presenti Rectori in scriptis tradet, qui simul, et consiliarij ea, que visitator circa predicta iniungerit executioni mandabunt. dictus quoque visitator cum primum officium suum exercuerit, iuramento in capella nostri collegii astrigatur, quod nullo modo, nec verbo, nec signo, nec alio indicio, que in visitatione scierit, manifestabit. Visitatio autem fiat sine tabellone. Volumus etiam, quod huiusmodi visitatio fiat posteaquam Rector esse desierit exhibita ipsius per eum futuro Rectori omnium ratione. et si forsam Capitulum, vel electus ab eo semel monitum, siue monitus eligere, vel visitare neglexerit, Abbas ipsius Abbatie pro tempore existens, vel eius prouisor huiusmodi visitationem fa-

ciant.

ciant. cui sic electo visitatori facultatem, et potestatem concedimus corrigendi, emendandi, et mulctandi intra collegium personas Rectoris, et consiliariorum, et collegialium. Ita tamen, quod mulcta, siue pena pecuniaria in posita delinquentibus nemini preterquam collegio applicari possit. Quam quidem penam siue multam corporalem vel pecuniam reliqui collegiales exequi teneantur. Quod si minus diligenter se gesserit, aut rebelles fuerint in huiusmodi executione facienda, a visitatore premoniti a collegio privati existant. Visitatio autem a die sancti Michaelis usque ad ultimum diem mensis Nouembrijs celebretur quolibet anno. Volumus insuper, quod huiusmodi visitator pro suo salario ex redditibus collegii quatuor florenos auri de Aragonia currentis monete annuatim percipiat. Ceterum si quisquam eorum, quos ad huiusmodi visitationem faciendam nominamus, ut premititur eam facere, et exequi tenuerit, aut (quod Deus auertat) maligne se in ea gesserit, aut odio vel gratia, ira, vel amicitia procedere visus fuerit, ita, ut ipsa visitatio collegio perniosa potius, quam utilis futura sit, idque omnibus collegialibus, vel duabus eorum partibus iuramento adactis manifestum fuerit: tunc eis vnum presbiterum secularem, quem Archiepiscopus Toletanus intra oppidum duxerit eligendum, vel aliunde, prestito prius iuramento, ut supra, in visitatorem, cum ante dicto salario recipi permittimus, prouiso quod talis presbiter, vel secularis etatem annorum triginta excedat.

De pena a visitatore imponenda lxxxij.

Item Visitator dum visitationem fecerit, si compertum habuerit Rectorem, et consiliarios minus bene se gessisse: neque administrationem collegii, et bonorum eius (ut eos decebat) debite exercuisse: mediante iusticia, damna, et detrimenta collegii eum, qui in culpa fuerit, resarcire cogat, vel alias pena corporea afficiat, ut in Constitutione visitationis continetur.

quod

Constitutiones.

Quod collegialis nouiter receptus clamidem emere teneatur. lxxxiii.

Decernimus Etiam, quod quilibet collegialis electus admissus in collegio infra mensem postquam admissus fuerit, sua impensa clamidem, et insignia emere cogatur, ut ad alios se conformet, nec illis dissimilis uideatur. Idem in familiaribus tubemus, scilicet quod suis impensis clamidem emere cogantur.

De Medico, & Barbitonfore.
lxxxv.

Statuimus Insuper, quod liceat collegialibus, habere Medicum salarium extra collegium, quem magis expedire viderint, qui una cum Medicis dicti nostri collegij infirmorum curam gerat. cuius electio ad omnes collegiales, vel eorum maiorem partem expectet. Quod etiam de Barbitonfore censemus faciendum.

De Missa certis diebus in capella collegij cantanda. lxxxvi.

Volumus Preterea, quod in diebus solemnibus, scilicet Natiuitatis, Resurrectionis, Penthecostes, et in solennitatibus beate virginis Marie, scilicet Annuntiatione, Assumptione, Natiuitate, Conceptione, Expectatione, et Purificatione, Item in diebus Circumcisionis, Epiphantie, sancti Marci, Ascensionis, Sancte Crucis, Petri et Pauli, Joannis Baptiste, beati Jacobi Zebedei, et in solennitate omnium sanctorum missa in capella nostri collegij alta voce cantetur. Volumus etiam, quod collegialis qui ad audiendum Euangelium non venerit, dum diuina celebratur, mulcta unius assis ei imponatur. Et si cum corpus Domini adorandum ostenditur populo, non venerit: a vino illius prandij priuetur sine assis solutione. Preterquam si infirmitate grauetur, aut venia impetrata a rectore, aut lector ea hora in scholis fuerit.

Circa

Circa familiares. lxxxvij.

Item Statuimus, quod cum familiaris fuerit eligendus, prebendam infra viduum a die vacationis per Rectorem denuntietur vacare cum certo dierum numero arbitrio Rectoris constituendo, ac etiam si visum fuerit prorogando. infra quem volentes valeant se opponere, quo elapso premissis tractatu in capella dicti collegij fiat electio secrete per schedulas.

Reseruat quidquid fuerit addendum, vel mutandum in constitutionibus. lxxxviii.

Item Quoniam secundum varietatem temporum non nunquam statuta variantur humana. Volumus, et statuimus, quod si quicquam in his nostris Constitutionibus dubii, aut interpretationis emerit, aut addendum mutandum, vel minuendum, seu amouendum fuerit. Nobis tantummodo reseruari debere, nec per edictionem harum nostrarum Constitutionum nobis potestatem, aut facultatem adimi addere aliquid, mutandi, amouendi, corrigendi, addendi, vel minuendi cum temporis necessitas, aut rerum qualitas id exegerit. Et quoniam nostre intentionis est mores scholarum in melius reformare, non conscientias eorum pregrauare: scrupulosis animis laqueum remorsus admittentes. Volumus, et declaramus has nostras Constitutiones ad penam tantum temporalem, non ad peccatumque impiam obligare preter illas, quarum transgressio sine peccato esse non potest. aut si quis (quod Deus auertat) earum contemptor extiterit: exceptis hiis, in quibus expresse continetur hec verba, quod obliget in foro conscientie.

Constitutio Medicorum.

lxxxix.

Volumus Preterea, et medicorum collegialium studio, et quieti consulere, quod nullus Medicorum in nostro collegio commorantium antequam licentatus.

vel

vel saltem bachalarus repetitus in Medicina existat, infirmos curare, vel visitare per oppidum possit. Permittimus tamen, quod collegiales, vel familiares dicti collegij curare possit, et quod intra collegium consilia, receptas, et regimina absque inspectione vrinarum reddere petentibus exteris queat. Postquam tamen licentiatas, vel bachalarus repetitus in Medicina extiterit, si ad visitandum infirmos per oppidum incedat, quempiam collegialium, comitem non habeat, preterquam alium Medicum. et si ad collegium (ut fit) vrine deportentur, non possit illas intra secundam portam domus aspiceri, sed in pavimento anteriori collegij. quod si secus fecerint, a collegio priuatos esse censemus ipso facto, et in foro conscientie ad omnium post dictam transgressionem perceptorum restitutionem teneri. si quis vero collegialium violatorem huius Constitutionis quouis modo cognouerit, ilico Rectori, et consiliarijs denuntiare teneatur. alias portione vnius anni etiam in foro conscientie priuatus existat. et idem si talis ipsum Medicum ad visitandum infirmos per oppidum comitetur.

Quod officiales collegij ultra mille maropetinos mutuo non recipiant. etc.

Item Statuimus, quod Rector, seu dispensator tam ordinarius, quam extraordinarius eorum durante officio ultra mille maropetinos simul, vel successiue de pecunijs collegij mutuo non recipiant in proprios vsus. Quodque si collegialis, siue officialis ante dictus, siue alius quicumque pecuniam aliquam collegio debuerit, infra duodecim dies a creatione noui Rectoris illam soluere teneatur, quod si non fecerit tandem a mensa collegij priuatus existat, quo ad debitum in numerata pecunia integre persoluat.

Si collegialis post clausum ostium venerit, an liceat ostium aperiri? etc.

Item Statuimus, honestati collegialium cauentes, quod si collegialis quispiam ab oppido, siue aliunde post clausum

clausum collegij ostium venerit, ne vagandi per oppidum ei detur occasio: liceat Rectori cum consiliarijs, vel eorum altero ostium aperire, dum tamen altera trium noctium, de quibus in alia nostra Constitutione cauetur, eidem (ut premititur) admissio debeat imputari.

Pena collegialis contra mandatum Rectoris per vim portionem auferentis. etc.

Item Volumus, et statuimus, quod omnes collegiales Rectori obtemperent, penamque ab eo impositam ferant patienter. Si quis vero huiusmodi penam, siue multam, aut mensam priuationem iusta tenorem nostrarum constitutionum subire recusauerit, videlicet per vim portionem collegij arripiedo contra mandatum Rectoris, ipso facto a collegio priuatus existat, quam priuationem collegiales ilico exequi teneantur.

Item Strepitum, et murmur collegij, et alia incommoda ex infra scriptis orientia vitare cupientes precipimus et expresse inhibemus, ne quispiam collegialium suam, aut cuiuspiam alterius mulam per diem, nec noctem intra collegium, et eius clausuram ultra horam teneat, vel includat. quod si secus fecerit, et ter monitus non destiterit, insignis, et portione collegij per annum careat. Quod si denuo in eo deliquerit, pari pena puniatur. tertio vero, a collegio absque vlla spe venie expellatur.

In quorum Omnium fidem presentes manu propria subscriptas nostro pendenti Pontificali sigillo, mandamus comuniri. Datis in ciuitate Guadalfate re nostre Toletane diocesis sub anno a nativitate Domini Millesimo quadringentesimo nonagesimo quarto, pridie Kal. Septembris, sedente Rome Alexandro diuina providentia Pontifice maximo, tertio Pontificatus sui anno. Presentibus ibidem Reuerendo patre Domino Joanne de Leon Apostolice Sedis Prothonotario. Recono. et co

nonico Toletano, magistro domus, et Fernando del Castillo canonico similiter Toletano, et Bartholomeo de Medina Camerarijs, ac continuis comensalibus, et familiaribus dicti Reuerendissimi Domini Cardinalis, nec non circumspectis, et egregijs viris Alfonso Martini de Masera, et Petro collina Doctoribus in Medicina, testibus ad editionem, concessionemque harum Constitutionum, et alia premissa vocatis specialiter, atque rogatis.

Statuta

In nomine Dei patris, et Filij, et Spiritus sancti. Quoniam secundum fragilitatem humanam nulla lege quantumcumque perfecta potest prouideri circa omnes casus futuros, et semper est necessaria legum editio. Ideo nos Rector, et collegiales huius collegij sancte Crucis volentes obviare dispendijs huius domus et quieti collegialium consulere sequentia edidimus Statuta.

¶ Quod exterus non inuitetur in refectorio. Primum.

Primo Igitur Statuimus, et ordinamus, quod nullus exterus possit inuitari, ut prandeat in refectorio, nisi concursu collegialium accesserit consensus, id est maioris partis Capituli.

¶ Quod portio non respuatur. ij.

Item Statuimus, quod si portio fuerit delata pro aliquo collegiali, nequeat sine rationabili causa ipsam respuere, nisi predictisset dispensatori minori, quod nolebat portionem pro illo die, vel nocte.

¶ Quod portionarius presit portionum factioni. iij.

Item Statuimus, quod portionarius collegialis teneatur cotidie interesse tam in auroza, quam in vespere ponderationi portionum ne collegiales, vel collegium patiantur aliquam iacturam.

¶ De presentia ponderationis panis. iiii.

Item Statuimus, quod collegialis curam gerens pro pane cocto teneatur adesse tempore, quo dispensator minor panem recipit a panifica, ut rationem exploret et ponderis panis, et an expediat recipere, vel dimittere cernat.

Quod

**¶ Quod ianua collegij non aperian-
tur ante lucem. v.**

Item Statuimus, et ordinamus, quod ianua collegij nunquam aperlatur, antequam claritas diei appareat, nisi forte aliquis collegialium iusta, et rationabili causa compulsus aliud poscat: tum demum fiet impetrata venia a Rectoro.

**¶ Quod nullus collegialium ferat
vestem sericam. vi.**

Item Statuimus, quod nullus collegialium possit afferre intra collegium toracem, vel alias vestes sericas, nisi per spatium vnus hore antequam discedat, vel post aduentum, nisi forte reddierit vna hora ante noctis tenebras, vel in diebus solennibus a Constitutione permisis, vel quando collegialis gradum suscipit doctoratus.

¶ De veste pellicea. vii.

Item Statuimus, quod nullus egrediatur collegium indutus veste pellicea patentibus manicis, quam vulgo appellamus gamarro.

¶ De sindico habendo. viiij.

Item Statuimus, vt collegium semper habeat deputatum sindicum exterum, qui gerat sollicitudinem rerum, et causarum domus, et lites suscipiat, et forū adeat.

¶ De pecunia collegio debita. ix.

Item Statuimus, et ordinamus, quod si aliqua schedula de cambio ad pecuniā collegij expectans detur receptori dicti collegij: et intra viginti dies pecuniam non recuperauerit, teneatur denuntiare illud Rectori, et si secus fecerit, soluat pecuniam contentam in dicta schedula, aut quod supersuerit soluendum. Rector vero, et consiliarij, si infra predictum terminū fuerint moniti, nec sindico iniungerint, vel intra alios decem dies mādauerint, vt pecuniam in schedula comprehensam recuperet, teneantur ad

soluere

solutionē dicte pecunie, et si sindico fuerit iniūctū, et sua culpa aut negligētia nō recuperetur, sindicus teneatur ad solutionē

¶ De victu emendo in platea maiori. x.

Item Statuimus, et ordinamus, quod dispensator minor teneatur tre simul cum familiari hebdomadario ad emēdū victui necessaria, illaqz emant in platea maiori, nisi que minimo pretio sunt emēda. alioquin a Rectoro puniātur et quilibet collegialium sciēs cōtrariū fieri, Rectori denuntiet.

¶ De electione familiarium. xi.

Item Statuimus, quod familiares dicti collegij ad annum tantū eligantur nullo excepto, etiā dispensatore minori. habeātqz quolibet anno nomine salarij clamidē burie lis panni pretij centū maropetitorum pro qualibet mētura.

**¶ De clamide, et distributionibus
familiaribus dandis. xii.**

Item Statuimus, quod clamis detur die beati Michaelis dictis familiaribus. Cetero vero distributiones pro rata temporis.

¶ De salario dispensatoris, et focarij. xiiij.

Item Statuimus, quod dispensator minor, et coquus teneantur seruire collegio per spatium quatuor mensium anteqz detur illis aliqua portio nomine salarij, tunc tantum pro tempore preterito detur.

¶ Quod familiares iurent Rectori. xv.

Insuper Statuimus, quod omnes familiares iurent de obediendo Rectori, et de secreto domus conseruando circa ea, que viderint, aut audierint, aut quomodo libet scierint a collegialibus fieri, alioquin sine spe venie expellantur a collegio. Presentent preterea iuramentum, quod res domus custodiant fideliter, et si ab aliquo cōfamiliari aliqua scierint donari, aut cōsumari, teneantur insinuare Rectori.

¶ De familiarium profectu. xvi.

B Preterea

Preterea Statuimus, quod predicti familiares sint diligentes circa profectum lectionum, et studij. alioquin puniantur a Rectore. Et si viderit magnam fore eorum negligentiam, possit eos a collegio expellere.

De licentia annua familiarium. xvj.

Item Statuimus quod familiares possint habere quolibet anno duos menses absentie, si Rectori visum fuerit, sibi fore necessarium, vel utile. Et si ultra predictos duos menses voluerint abesse possit cum venia Rectoris, et consiliorum urgente iustissima causa aliam habere mensem.

De stationario decimum septimum.

Item Statuimus, quod stationarius teneatur quolibet die lectivo stare in bibliotheca per spatium duarum horarum, vna in medietate ante prandium, alia post secundam horam post meridiem. alioquin portione illius diei priuetur.

In absentia Rectoris, a quo petatur venia absentandi. xvij.

Item Statuimus, quod quilibet aliquis collegialis voluerit se absentare extra oppidum Salis oletanum et Rector fuerit absens, ita quod non possit petere veniam ab eo: possit eam petere ab antiquiori consiliario. Et si ille abfuerit, a sequenti in gradu, et sic de vltioribus. et si omnes consiliarios abesse contigerit, predictam veniam concedat antiquior collegialis, et illo absente vltior, et sic de similibus.

Quomodo amittat collegium absens. xix.

Item Statuimus, quod si alicui collegiali detur venia certi temporis, dum tamen non sit totum tempus quatuor mensium, et vltima die non venerit. si tamen venerit sequenti die ante iannam clausam non amittat collegium.

De collegiali se absentante. xx.

Item Statuimus, quod si aliquis collegialis in totum discedat a collegio, teneatur reddere integram rationem sue administrationis, si quam gessit cum sufficienti pignore vel fideiussore.

Berepo

De reponenda re collegij in camera Rectoris. xxi.

Item Statuimus quod quoadocumque collegialis aliquam cappam, vel balisam domus, vel quid simile secum tulerit, postquam domum redderit infra unum diem naturalē teneatur deponere in camera Rectoris, quod si secus fecerit, tam diu portione mense careat, donec cum effectu hoc adimpleat.

Quod exterius non ingrediatur durante clausura. xxij.

Insuper Statuimus, et ordinamus, quod nullus exterius etiam si sit collegialis, vel familiaris, vel portonarius possit aliquo modo intrmittere in domum ab ea hora, qua pulsatum fuerit ad prandium usque ad secundam horam post meridiem, nisi Rector dispensaverit. quod si familiaris eum intrmiserit, acriter a Rectore puniatur. Itidem fiat de tanitore, si eius incuria fuerit ingressus.

De portionibus familiarium. xxij.

Item Statuimus, quod familiaris, focarius, et dispensator habeant integras portiones. Inter reliquos vero familiares vna minuatur hoc pacto, quod si sunt sex familiares, habeant quinque portiones. si sunt quinque familiares habeant quatuor portiones. si vero fuerint quatuor familiares, vel pauciores quilibet habeat integram portionem. In festiuitatibus vero quibus dantur aues collegialibus, dentur eis. sed tantum duobus familiaribus, sicut vni collegiali.

De mensario, et coquo. xxij.

Item Statuimus, quod coquus, et mensarius teneantur quolibet mense reddere rationem Rectori, vel cui ipse commiserit, de eis, quorum curam gerunt.

De collatione in die ieiuniorum. xxv.

Preterea Statuimus, quod in diebus in quibus indicitur ieiunium ab ecclesia, non fiat collatio in estate usque ad horam quintam. in hyeme usque ad horam octauam.

B u Quo

¶ Quo ordine familiares iter facere teneantur. xxvi.

Item Statuimus, quod familiares, qui ad itinera pro collegio facienda sunt deputati, pares dies in itinere consumere teneantur. ita quod qui paucioribus diebus pro collegio absens fuerit, primum iter agere teneatur, et si pluries iter fecerit, quousque alios in dicta absentia superet, vel fiat equalis. verum si plures eorum in absentis pares reperti fuerint, arbitrio Rectoris, et consiliariorum, vel maioris partis eorum, quis iter agere teneatur, relinquatur. Provisio quod familiaris nouiter receptus, primum iter agere teneatur, quo itinere peracto par censeatur in absentia omnibus anterioribus, et ne in computatione dierum error aliquis contingat, Rector eorum absentias scribere teneatur, nisi aliud eis visum fuerit.

¶ De portuariis precibus non admittendis. xxvii.

Insuper Statuimus, quod nullus scholaris admittatur ad portionem collegii precibus, aut cuiuspiam intercessionem. quod si contrarium actum fuerit, illa vice sit inhabilis ad dictam portionem consequendam.

¶ Quando paria sunt vota eligentium quid faciendum. xxviii.

Item Statuimus, quod quando in electione, que fit Rectoris, et consiliariorum duo, vel plures collegiales fuerint equales in suffragiis, et inter eos sit omnimoda paritas, eo quod Rector, et consiliiarii omnibus adhaerint, vel nulli eorum, qui sunt in paritate suffragium presterint: tunc antiquior collegialis suum votum detegat, et cui ille adhaerit in sorte Rectoris assumatur, et si antiquior collegialis nulli, vel omnibus, qui sunt in paritate adhaerit, ita quod semper pares remaneant: tunc sequens in gradu suum votum aperiat. et sic de ceteris. et idem in alijs electionibus custoditur.

¶ Quid quando Rector vni, et consiliiarii alij suffragantur. xxix.

Quoniam

Quoniam Circa electionem Rectoris ex constitutione que circa eam loquitur, orta est inter collegiales dubitatio, si forte suffragia eligentium ad duos pariter dirigantur: et vni illorum duo fortassis Rector cum unico consiliario, alteri vero tres consiliiarii sua vota prestauerint, vter istorum in electione Rectoris videri debet. Statuimus illum in Rectorem assumi debere, cui tres consiliiarii adhaerint absque speciali declaratione votorum.

¶ Adenses licentie quomodo intelliguntur. xxx.

Preterea Statuimus, quod menses concessi per constitutionem non tam pro absentia necessaria, quam voluntaria collegialibus computentur hoc modo, quod primus mens habeat triginta dies, et vnum. secundus triginta. et sic de ceteris.

¶ Quando panni emuntur viliori pretio. xxxi.

Insuper Statuimus, quod si panni emuntur pretio viliori, quam constitutione cauetur, residuum pretii suppleatur collegialibus, quemadmodum e contra collegiales coguntur restituere collegio, si contingat fieri emptio nem maiori pretio.

¶ Quod graduandus non prestat Doctoribus prandium. xxxii.

Preterea Statuimus, et ordinamus, quod nullus collegialis tempore, quo ascendit ad gradum licentiatum, vel doctoratus, possit doctoribus, magistris, vel licentiatum vniuersitatis prandium prestare (prout ante fieri solebat) quod si quisquam ausu temerario hoc statutum fuerit transgressus, absque vlla venie spe a collegio expellatur, vti compositiones, que inter collegium, et vniuersitatem fuerunt facte, et omnia privilegia tenentur obseruari.

¶ Collegialis debitor cautionem prestat. xxxiii.

Statuimus Preterea, quod omnes collegiales debitores collegii ex quacumque ratione, vel

Bij cautia

causa teneantur quolibet anno cautionē debitorumponere in libro rationum domus, vel in alio libro ad hoc deputato, et nominibus propriis subscribere. Et si debitor principalis abfuerit, idem faciat fideiussor eius, cuius executio incumbat Rectori, et consiliariis. Et Rector, et consiliiarii nomina propria subscribant tanquam testes, quod quidem facere teneantur infra duodecim dies a die beati Michaelis, quo tempore debet domui debita persolui. quod si hoc non fecerint, sequenti anno debita, que sic (ut premititur) scripta et subscripta non fuerint in rationibus reddendis minime recipiantur. quod si collegialis hoc facere renuerit, amodo et alimentata denegentur, ita quod nec expensis domus, nec propriis vite necessaria percipiat, donec predictam cautionem fecerit, et subscripserit. et insuper Rector consiliiarii, et collagiales faciant executionem in bonis suis pro debito.

De graduato preferendo antiquiori non graduato. xxxiii.

Insuper Statuimus, quod quando contingerit, quod collegialis iunior in ingressu fuerit predictus maiori gradu, preferatur consiliario, vel antiquiori collegiali in sessione, suffragio, et subscriptione. ita quod Constitutio. lxxxii. de graduato preferendo non graduato verificetur in his tribus. in reliquis vero antiquior in ingressu, preferatur insuper et in ingressu a domo ita quod sint quatuor casus, in quibus graduatus iunior preferatur antiquiori.

De electione visitatoris. xxxv.

Preterea Statuimus, quod visitator deputandus collegio ab ecclesia maiori non possit eligi vno anno post alium, quia ex hoc multa incommoda oriebantur collegio et hoc ipsum constituit Capitulum dicte ecclesie.

De insignito sacris ordinibus in familiarem non eligendo. xxxvi.

Insuper Statuimus, quod nullus sacro ordine insignitus possit admitti ad familiarium prebendam, quia indecorum est, quod mancipatus diuino obsequio compellatur

criticis

officijs domus deseruire, et si iam familiaris constitutus sacrum ordinem consecutus est. postquam prouiso illius anni sic finita, denuo non possit ad dictum officium familiaris admitti.

De oppositionibus ad cathedram. xxxvii.

Preterea Statuimus, quod nullus collegialium presentium, vel futurorum ausus sit se opponere ad cathedram, vel substitutionem in hac vniuersitate vacantem ante, vel post electionem capelle si plures contenderint nisi is, quem capella elegerit. Contrarium vero faciens ipso facto a collegio priuatus existat absque ulla spe venie.

De loco originis quomodo intelligitur. xxxviii.

Insuper Statuimus, quod septima Constitutio disponens quod ex vna ciuitate, et loco vnus. ex vna diocesi duo tantum excepta diocesi Toletana, ex qua tres collegiales possunt admitti simul, atento quod locus in quo aliquis ortus fuerit a loco originis alterius quatuor leucis saltem distet. Statuimus autem quod dicta constitutio intelligatur, et practicetur, quod locus originis intelligatur dummodo non sit per transitum natus alibi, quam vbi pater habet domicilium.

De quod Rector non faciat capellam extraordinariam. xxxix.

Insuper Statuimus, quod Rector ultra ordinarias capellas nullam possit facere capellam nisi de consensu consiliorum vel maioris partis eorum. et si contrarium fecerit capelle actus sit nullus.

De quomodo terminus prebendarum claudatur. xl.

Preterea Statuimus, et ordinamus, quod terminus prebendarum vacantium, nec claudat, nec finiiri possit, nisi prius oppositorum informationes seu inquisitiones in capella legantur. et de habilitate oppositorum discutatur, taliter quod declarentur, qui sunt habiles. quo cognito

collegia

collagiales possint sua vota prestare pro cōclusionone, vel pro rogatione prebende. z si aliter fieri cōtingat, id pro nullo habeatur z prebenda habeatur pro prorogata per alios viginti dies. z hoc obseruari volumus, quoties huius statuti tenor fuerit pretermisus.

¶ Quod familiares sex annis tantum possint eligi. lli.

Rursus Statuimus, quod familiares non possint eligi, nisi per sex annos, nisi omnibus collegialibus aliud visum fuerit. Si enim post sex annos impletos omnes collegiales nemine discrepante conueniant, vna familiaris virtute decernimus pro eo schedulas dari.

¶ Semel Rector infra bidduum zc. quomodo intelligitur. lxiij.

Preterea Statuimus, z ordinamus, quod Constitutio lxxliij. que disponit, quod Rector electus finito officio, non possit iterū eligi, nisi duobus annis elapsis. q̄ eodem modo non possit eligi in vice Rectoris, nisi dictis duobus annis elapsis, sed si fuerit secundo anno cōsiliarius antiquior possit per quindecim dies esse vice Rectoris secundum Constitutionis tenorem.

¶ Quomodo acquiruntur clamis, et insignia. lliij.

Item Statuimus, quod collegialis, qui in die beati Michaelis abfuerit electioni Rectoris, z consiliariorum, antequam Rector nominetur, careat veste, z focali. Si vero ante Rectoris nominationem venerit, z post nominationem quatuor electorum, veste, z focali non careat. suffragium tamen prestare non possit, nisi venerit ante illorum quatuor nominationem.

¶ Dies in Constitutione qualiter intelliguntur. lliij.

Item Quia Constitutio. lxxvj. que de tempore absentie loquitur, disponit, quod elapso tempore concessio absentie

absentie voluntarie, vel necessarie, si non reddierit collegialis a collegio priuatus existat: z quoniam in dicta Constitutione non declaratur, qualiter dies dicte absentie connumerantur: ideo dictam Constitutionem declarando ordinamus, quod quilibet nox cum die sequenti pro vno die computetur. Et ideo si elapsis sexaginta noctibus absentie voluntarie, vel centum z viginti noctibus absentie necessarie, in die sequenti ante quam ostium collegii claudatur, venerit collegialis, in termino venisse intelligitur, vnde a collegio nō erit priuatus. Et hec computatio, vt quilibet nox cum die sequenti pro vno die habeatur, volumus quod fiat in qualibet absentia collegii, siue sit pro negotiis domus, siue alio quouis modo.

¶ Quid si intra terminum sibi concessum non reddierit collegialis. lly.

Insuper Quia dicta Constitutio. lxxvi. tantum loquitur quando collegialis petiit absentiam voluntariam, vel necessariam integram: quia tunc si non reddierit in termino, amittit collegium. z est ratio, quia nec poterunt petere, nec sibi potuit concedi maior terminus. Sed vbi collegiali petenti, vel pro negotiis domus missio minor terminus fuit concessus, quam ipse potuisset petere: nec in dicto termino reddierit. Et quia dicta constitutio non declarat, z posset dubitari si sine iusta causa non venit, an statim priuetur a collegio: ideo statuimus, z ordinamus, quod elapso dicto termino possit vti tribus noctibus, que collegialibus conceduntur per Constitutionem. lliij. et sic remedium illius quadragessime quarte Constitutionis non auferatur, imo potius eo vtatur.

¶ Al graduato collegiali quid graduando remittendum sit. lly.

Preterea Statuimus, z ordinamus, quod quando aliquis collegialis gradum licentie, doctoratus, vel magisterij susceperit: doctores, z magistri actu collegiales existentes teneantur tali licentiando, doctorando, vel magistrando remittere aureum, qui vulgariter Castellanus dicitur.

tur quem ut doctori, vel magistro talis graduandus, solvere tenebatur. Alia vero iura quecumque illa sint, siue in predictis gradibus licentie, doctoratus, vel magisterii, siue in alijs, quibuscumque actibus scholasticis predictis doctoribus, vel magistris in collegio existentibus, ut alijs quibuscumque persoluantur.

De termino provisionis prebendarum vacantium, ac prorogationis eius. xlvij.

Preterea Statuimus, et ordinamus, ne diu prebendarum provisionis contra constitutionis mentem differatur, quod quamprimum prebenda aliqua vacare contigerit, protinus denunciatur publice in scholis huius universitatis, ac Salmañ. cum assignatione termini viginti dierum in Constitutione contentorum, quibus elapsis, si visum fuerit, secundo prebendam per nova edicta in dictis universitatibus vacare denuntietur cum assignatione termini trium mensium, et in edictis expresse caueatur, quod volentes, et debentes se opponere intra predictum terminum hoc faciant. Quo quidem termino elapso prebende provisionis ad oppositorum informationes tantum faciendas, et in capella legendas per alios tres menses prorogetur. In quibus ultimis tribus mensibus nequaquam cuiusquam oppositoris admittatur oppositio, preterquam si visum fuerit omnibus collegialibus, vel saltem duabus eorum partibus ternario numero dividendis. Quibus elapsis, infra decem dies sequentes omni sprete contradictione fiat electio iuxta Constitutionis tenorem.

Declaratio constitutionis quarte.

Item Quia ex constitutione quarta, que disponit, quod electus antequam admittatur, iuramentum prestet se non habere in redditibus, ex beneficio, vel patrimonio, vel simul ex utroque summam viginti quinque florenorum, et si tempore, quo in dicto collegio futurus est, ultra dictam summam sibi accessio fiat, Rectori, et collegialibus manifestabit. Et si ultra dictam summam repertus fuerit habere, ipso iure ad restitutionem teneatur collegio faciendam. **Altera orie.**

bantur

bantur dubia. declaramus primo, quod collegialis non teneatur exiri a collegio propter quoscumque redditus sibi obvenerint. **Secundo**, quod teneatur ad restitutionem faciendam collegio eorum, que occasione ipsius collegium expendit, alias non consumpturum. **Tertio**, quod moderatio sumptuum relinquatur dispositioni Rectoris, et collegialium: quam moderationem teneantur facere infra mensem a creatione Rectoris. Executio vero fiat post festum sancti Michaelis (ut aliorum debitorum mos est) et ut negotio, vel aliquorum indignationi non relinquatur locus: fiat dicta muneratio in capella excluso eo, quem negotium tangit (ut moris est) et sub pena prestiti iuramenti astringantur collegiales, quod nullius suffragium rebellabitur. Declaramus etiam, quod pro rata temporis de predicta moderatione sumptuum deducantur dies, quibus illo anno collegialis fuerit absens, siue pro negotiis proprijs, siue domus. Item si dictus collegialis malit reddere suos redditus, quos habet ultra viginti quinque florenos, quam pacti dictam moderationem, quod possit hoc facere, et hoc anno a natiuitate Domini Millesimo Quingentesimo Quadragesimo secundo fuerunt taxati predicti sumptus pro anno preterito nouem mille nummis, seu marcopetinis.

Ex constitutione. xvij.

Item Quia ex constitutione. xvij. que vult, quod si contigerit collegialem ultimo anno sui exitus a collegio in Rectorem, seu consiliarium eligi, permaneat usque ad finem anni, quo finito, et ratione officij reddita a collegio absolutus existat. Dubium fuit, que ratio, et intra quod tempus dicatur reddita. Declaramus Inuentarij, ordinarij, et extraordinarij, omniumque expensarum rationem fore reddendam quam intra viginti dies a creatione noui Rectoris expedire oportet, ut in constitutione vigesima septima continetur. Et tunc collegialem esse a collegio absolutum.

Extensio constitutionis. ij.

Item Statuimus, et ordinamus, quod quotiescumque canonicatus, dignitas, seu quodlibet aliud beneficium

vaccare

Statuta.

vaccare contigerit, que doctoribus, magistris, seu licentiatis per viam oppositionis solent provideri: electio oppositoris fiat iuxta formam traditam per Constitutionem. li. 2. Statutum. xxxvij. in oppositionibus cathedrarum. hoc excepto, quod si plures contenderint super oppositione, in presentia collegialium legere non teneantur, eo quod nota soleat esse apud alios uniuscuiusque collegialis sufficientia. Illud etiam ad eundem sensum quieti, et libertate collegialium consulentes, ut nullus collegialis alium collegialem precibus, subornationibus, vel alio quovis modo sollicitare valeat, ut sibi, vel alij votum, seu suffragium preestet. Contrarium vero faciens, penam illam incurrat, que violatoribus. xv. Constitutionis posita est in clausula ceterum. Permittimus tamen, quod super oppositione contendentes in presentia collegialium in capella existentium possint, si velint, ea, que iustitiam suam circa oppositionem instruunt, breuiter enarrare, alio siue alijs contendentibus exclusis, quibus similiter extra capellam electis, fiat electio oppositoris iuxta formam in Constitutione traditam. Ita tamen quod nullus collegialis ea, que circa electionem oppositoris acta fuerint in capella, vel numerum votorum alicui ex contendentibus, vel alij cuiuscunque manifestare quovis modo presumat, et ad hoc tanquam secretum capelle observandum collegialis astringi volumus, etiam si per Rectorem inditum non sit. Factum fuit hoc Statutum. Anno a natiuitate Domini Millesimo Quingentesimo Quadragesimo Quinto. Decima quarta die mensis Januarii. Et ex actis capelle apparet.

Excudebat Pintia apud Bernardinum
de Sanctodomingo Typogra
phus. Anno.

1576.